Alternatief besturen

De Burgerbegroting in district Antwerpen

Anna Spinnewijn

2021-2022

SINT-LIEVENSCOLLEGE
Campus Kasteelpleinstraat
Kasteelpleinstraat 31
2000 ANTWERPEN

EINDWERK ASO

ALTERNATIEF BESTUREN

DE BURGERBEGROTING IN DISTRICT ANTWERPEN

Spinnewijn Anna
6D3 (Latijn-Wiskunde)
Promotor Frédéric Sertyn
Schooljaar 2021-2022

Woord vooraf

Hoewel ik op voorhand dacht dat een scriptie schrijven verschrikkelijk was en vooral een enorme tijdsverspilling, eindig ik toch met een heel dubbel gevoel mijn laatste woorden.

Het onderwerp kiezen voor deze scriptie was niet zo makkelijk omdat mijn interesseveld redelijk uitgebreid is.

Uiteindelijk heb ik na veel wikken en wegen en veel gesprekken met vrienden en familie gekozen om iets te schrijven over de burgerbegroting in district Antwerpen. De Burgerbegroting is wel iets dat mij intrigeerde omdat ik zelf hier al meerdere keren aan heb deelgenomen. Ik vond dat elk jaar weer een geweldige ervaring: een hele dag discussiëren en praten met mensen is dan ook mijn ding. Meedoen aan de Burgerbegroting had voor mij ook persoonlijke voordelen: mijn scouts heeft nu een nieuw groen binnenplein waar we ons elke week op kunnen uitleven en in mijn straat is er een heel gezellig buurthuis gekomen.

In de loop van mijn schrijfproces heb ik heel veel interessante gesprekken gehad. Deze hebben a gezorgd dat ik voldoende gegevens had om deze scriptie tot een goed einde te brengen. Daarom zou ik graag een paar mensen willen bedanken.

Allereerst wil ik de personen die ik heb mogen interviewen bedanken voor hun tijd en hun interessante mening. Zij gaven mij inzicht in het proces van de Burgerbegroting. Een extra dank aan David die ook op mijn talloze mailtjes heeft geantwoord.

Ook mijn ouders wil ik graag bedanken voor het aanhoren van mijn frustraties, hun constructieve feedback en het nalezen van mijn kladversie.

Als allerlaatste wil ik ook mijn promotor, meneer Sertyn, bedanken die altijd wel weer met een tof nieuw idee klaarstond en altijd bereid was om mijn vragen en bemerkingen te beantwoorden.

Inhoudsopgave

Woord vooraf 5
Inleiding 7
1 Burgerbegroting: begripsverklaring 7
1.1 Definitie 8
1.2 Organisatie van een burgerbegroting 8
1.3 Doel van een burgerbegroting 9
2 De geschiedenis van een burgerbegroting. 11
2.1 Oorsprong van het concept burgerbegroting 11
2.2 De werking in Porto Alegre 11
2.3 Een burgerbegroting wereldwijd 12
3 De opzet van de Burgerbegroting in district Antwerpen 14
4 De organisatie van de Burgerbegroting in district Antwerpen 14
4.1 Stap 1: thema's kiezen 14
4.2 Stap 2: geld verdelen 15
4.3 Stap 3: indienen van projecten 16
4.4 Stap 4: kiezen van de favoriete projecten 16
4.5 Stap 5: projecten realiseren 17
5 De evolutie van de Burgerbegroting in District Antwerpen 18
5.1 Eerste editie 18
5.2 Verder verloop 18
5.3 Digitalisering 18
5.4 Deelnemers en deelnames 18
5.5 Gekozen thema's 19
6 Een sterkte-zwakteanalyse door de verschillende partijen. 20
6.1 Sterktes 20
6.2 Zwaktes 21
6.3 Toekomst 22
6.4 Conclusie na de sterkte-zwakteanalyse 23
Besluit 24
Bibliografie 25
Bijlagen 27
Lijst van tabellen en figuren 49
Abstract 50

Inleiding

Over heel de wereld wordt geëxperimenteerd met verschillende manieren van besturen. De doelstelling daarbij is om de kloof tussen beleid en burger te verkleinen en meer aan te sluiten bij de specifieke noden van de burger. Zo trachten sommige verkozen besturen (land, stad, wijk, straat) op hun manier innovatief, efficiënter en doeltreffender te zijn. Een mogelijke werkwijze daarbij is het concept burgerbegroting. Een burgerbegroting is een recent gegeven, maar heeft toch al op verschillende plaatsen in de wereld bewezen dat het een meerwaarde kan zijn voor een samenleving. In het district Antwerpen wordt er sinds 2014 gebruik gemaakt van dit concept. Omdat elke burgerbegroting anders wordt georganiseerd, focust deze scriptie enkel op het district Antwerpen.

Van daar de hoofdonderzoeksvraag: "Hoe is de Burgerbegroting georganiseerd in district Antwerpen". Dit is een verklarend interpretatief onderzoek op basis van een literatuurstudie en interviews met de verschillende betrokkenen.

De eerste twee hoofdstukken geven een beschrijving van het begrip burgerbegroting en hoe en waar het ontstaan is.

Daarna wordt de opzet van de Burgerbegroting, specifiek voor het district Antwerpen, weergegeven en wordt er beschreven hoe de Burgerbegroting op dit moment wordt georganiseerd in Antwerpen.

In hoofdstuk vijf wordt bekeken hoe de Burgerbegroting evolueerde in de tijdsperiode van zijn start in 2014 tot en met 2021.

Vervolgens worden de sterke en zwakke punten van de Burgerbegroting in district Antwerpen in kaart gebracht aan de hand van interviews met de verschillende betrokken partijen. Als laatste worden er, op basis van een zelfevaluatie van de Burgerbegroting, voorstellen naar voor gebracht om dit proces nog beter te laten verlopen in de toekomst. Hopelijk helpt deze scriptie om de burgerbegroting meer bekendheid te geven en burgers te laten inzien dat er wel degelijk mogelijkheden bestaan om mee te participeren aan het beleid.

1 Burgerbegroting: begripsverklaring

Een begroting is een financieel overzicht over de verwachte inkomsten en uitgaven voor een bepaalde periode. Hierin staat een schatting van het budget dat men verwacht uit te geven en het budget dat men beschikbaar kan stellen voor bepaalde taken en projecten.

Een burgerbegroting is een innovatief beleidsinstrument waarbij de burgers zelf gaan beslissen wat de prioriteiten en plannen zijn voor hun wijk, dorp of stad en waarin ze willen investeren.[1] De participanten komen samen om te overleggen, in een besluitvormend proces, hoe ze voor deze plannen het publieke geld zullen verdelen.[2] De burgers worden dus rechtstreeks betrokken bij de besluitvorming[3] waardoor ze dichter komen te staan bij het bestuur.[4]

1.1 Definitie

Een goede definitie van een burgerbegroting is moeilijk te stellen. Een burgerbegroting is een redelijk recent fenomeen, het heeft geen vaststaande methode en elke organisatie kan dit op zijn eigen manier invullen. De participatie van de gewone burger staat centraal. Zij worden betrokken bij het maken van keuzes die betrekking hebben op het gebruik van overheidsgeld. Als we vooral gaan focussen op de meer westerse variant[5], dan heeft Joop Hofman (2017), een expert in burgerbegrotingen, een bruikbare definitie gegeven:[6]

"Een burgerbegroting is een georganiseerd proces waarin inwoners van een bepaald gebied of 'gebruikers' van een bepaald domein (bijvoorbeeld sport of cultuur) samen bepalen welke onderwerpen en vraagstukken ze van belang vinden, waar ze in willen investeren, welke oplossingen en innovaties ze waardevol vinden, en welke eindkeuzes ze maken." [7]

1.2 Organisatie van een burgerbegroting

Er zijn vijf criteria die belangrijk zijn bij een goed functionerende burgerbegroting.

1. "De toewijzing en omvang van de budgetten wordt bediscussieerd door de inwoners. Het gaat immers over het omgaan met gelimiteerde bronnen.

[1] Zie burgerbegroting.eu, 1. Venlo: van bewonersinitiatief naar nieuw beleid 2021.
[2] Zie Burgerbegroting.eu, lijst 2022 Burgerbegroting 2021.
[3] Zie CitizenLab 2018-2019, p.2.
[4] Zie hofman 2011,p.9.
[5] Zie Berg 2021, p.9.
[6] Zie Hofman 2017, p.7.
[7] Hofman 2017.p.7

2. Het bevoegd bestuur verbindt zich aan de burgerbegroting. Met name om ervoor te zorgen dat de overheid zich in haar beleidscycli en beslistrajecten voegt naar het proces.
3. Het is een proces van meerdere bijeenkomsten om te komen tot budgetbeïnvloeding.
4. Tijdens de stappen in het proces is sprake van openbare, publieke onderhandeling.
5. Er vindt openbare maatschappelijke verantwoording plaats van de resultaten."[8]

Kort samengevat is het vooral belangrijk dat de inhoudelijke keuzes die binnen het proces worden gemaakt, keuzes zijn die door de burgers worden gemaakt. Denk hierbij aan de agenda, de vraagstukken die opgenomen worden, de thema's die gekozen worden, de plannen en initiatieven die aangedragen worden en de manier van uitvoering.[9]

1.3 Doel van een burgerbegroting

Een burgerbegroting heeft als doel om de verantwoordelijkheid en de autonomie van de burgers over de besteding van publieke middelen te vergroten. Joop Hofman (2017) spreekt hierbij van de 'triple AAA'. De drie A's staan voor

- **Afstand verkleinen**: door een burgerbegroting wordt de afstand tussen de burgers en het beleid verkleind. Ze worden dichter bij elkaar gebracht. Het is belangrijk dat er een samenwerking is en dat de burgers ook een cruciale rol spelen in het uitvoeren van publieke taken.[10] De afstand verkleinen tussen de verschillende partijen geeft ook een basis en ruimte om nieuwe projecten op poten te zetten.[11] Hierdoor sluiten nieuwe en al bestaande projecten beter aan op de prioriteiten van de burgers[12] en deze zullen ook sneller gerealiseerd worden doordat men niet meer volledig afhankelijk is van centrale beleidskeuzes.[13]

- **Autonomie:** door een burgerbegroting krijgen de burgers een bepaalde verantwoordelijkheid waardoor ze zelf keuzes kunnen maken. Hierdoor ontwikkelen de burgers een soort

[8] Hofman 2011, p.10.
[9] Zie Burgerbegroting.eu, Burgerbegroting Porto Alegre (Brazilië) 2020.
[10] Zie Berg 2021, p.9-10.
[11] Zie Hofman 2017, p.32-33.
[12] Zie Berg 2021, p.9-10.
[13] Zie Hofman 2011, p.33.

verantwoordelijkheidsgevoel waardoor er meer bereidheid wordt gecreëerd en er meer lokaal kan worden georganiseerd.[14]

- **Alternatieven:** doordat er meer mensen meedenken over eenzelfde probleem zullen er vaak meerdere oplossingen gevonden worden. Er wordt een beroep gedaan op het probleemoplossend vermogen van meerdere partijen en hierdoor gaan de oplossingen vaak creatiever en goedkoper zijn.[15]

[14] Zie Hofman 2011, p.33.
[15] Zie Berg 2021, p.10.

2 De geschiedenis van een burgerbegroting.

2.1 Oorsprong van het concept burgerbegroting

Figuur 1: kaart van Brazilië met aanduiding van Porto Alegre.

De burgerbegroting vindt zijn oorsprong in Porto Alegre (zie figuur 1) een stad die in het zuiden van Brazilië ligt. Het is een van de grootste steden van Brazilië met 1,4 miljoen inwoners. Hier won in 1989 de progressieve arbeiderspartij de lokale verkiezingen. Hun campagne was gebaseerd op het idee van een participatieve democratie met verhoging van de betrokkenheid van de burgers. Door de grootte van de stad was een participatieve democratie zeer moeilijk.

Om een participatieve democratie te stimuleren wou het stadsbestuur een middel vinden om de inwoners samen te brengen en de publieke middelen zo adequaat mogelijk over de gehele stad te verdelen. Met als doel sociale verbetering. Het gemeentebestuur voerde een burgerbudget in om niet-gekozen burgers toch mee te laten beslissen over de verdeling van overheidsgeld.[16] Dit model noemt men in deze grote stad Orçamenta Participativo, wat letterlijk participatief begroten betekent.[17] In deze Braziliaanse stad participeren er elk jaar ongeveer 30.000 burgers aan de verdeling van het overheidsgeld.[18] Hier kan men dus wel spreken van een succes.

2.2 De werking in Porto Alegre

De participatieve democratie werkte als volgt: de stad werd verdeeld in 16 districten[19] en de inwoners kozen zes thema's geselecteerd waaronder het publiek budget moest verdeeld worden. In deze zes thema's waren de projecten verdeeld in verschillende categorieën zoals bijvoorbeeld huisvesting, stedelijke infrastructuur, gezondheidszorg, onderwijs, jeugd, cultuur en sport.[20] Elk jaar in maart werden dan voorbereidende bijeenkomsten georganiseerd in straten en buurten. Hier konden inwoners aangeven welke initiatieven en projecten zij belangrijk vonden voor hun

[16] Zie Berg 2021, p.7.
[17] Zie Hofman 2011, p.27.
[18] Zie Hofman 2011, p.27.
[19] Zie Hofman 2011, p.27.
[20] Zie CitizenLab 2018-2019.

wijk. Op basis hiervan bepaalden de wijken begrotingsprioriteiten die werden verwerkt tot een stedelijke begroting.[21] Op hetzelfde moment werden er in de buurten, steden en wijken ook investeringsvoorstellen gemaakt, gebaseerd op de eerder opgestelde begrotingsprioriteiten. Vervolgens stelde de democratisch verkozen Raad voor Participatieve Begroting, die bestaat uit 46 bewoners van verschillende wijken, een uiteindelijk begrotingskader voor en maakten ze per wijk een investeringsbegroting op. Deze investeringsbegroting werd door de inwoners van de straten, wijken en buurten besproken en zij konden deze nog aanpassen waar nodig. Elk jaar opnieuw werd dan in september door het stadsbestuur een definitief begrotingskader opgesteld en in november werd de investeringsbegroting voor het jaar daarop al geconstrueerd.[22] Hierna kon al het publiek geld verdeeld worden over al de wijken volgens een door de overheid vastgelegd rekenmodel. De inwoners van die wijken kwamen hierna met concrete voorstellen die dan met publiek geld van de burgerbegroting bekostigd konden worden. De projecten moesten wel voldoen aan enkele vooraf opgestelde voorwaarden. [23]

Al de stappen die hier beschreven worden, zijn in werkelijkheid nog complexer. Ook zal het proces afwijken in de verschillende wijken en buurten afhankelijk van de prioriteiten, het aantal inwoners en de kwaliteit van al bestaande diensten.[24]

In 1996 won Porto Alegre de prijs voor 'best practice in stedelijk management' op de Habitat II Conferentie. Dit was een conferentie die plaatsvond in juni 1996 en ging over menselijke nederzettingen, specifiek gericht op duurzame ontwikkeling.[25] Door deze prijs is het gegeven burgerbegroting veel bekender geworden en zijn honderden steden over de hele wereld ermee beginnen experimenteren.[26]

2.3 Een burgerbegroting wereldwijd

Op dit moment zijn er heel wat steden die een burgerbegroting in hun beleidsaanpak hebben opgenomen. Eerst werd het idee toegepast in andere steden in Brazilië. Daarna werd het alsmaar internationaler verspreid. Venezuela heeft sinds 2005 een burgerbegroting. Experts dachten dat dit een oplossing was voor het tekort aan sociale voorzieningen zoals huizen en scholen.

Duitsland heeft sinds 2010 een burgerbegroting in heel wat steden. Parijs heeft er één sinds 2015. Zij zijn begonnen met een budget van 65 miljoen

[21] Zie Burgerbegroting.eu, Burgerbegroting Porto Alegre (Brazilië) 2020.
[22] Zie Hofman 2011, p.27.
[23] Zie Berg 2021, p.7.
[24] Zie Burgerbegroting.eu, Burgerbegroting Porto Alegre (Brazilië) 2020.
[25] Zie Habitat II Conference sd.
[26] Zie Berg 2021. p.8.

euro maar ze zouden willen doorgroeien naar 200 miljoen euro. Dit is ongeveer 5% van hun begroting.[27] Portugal heeft een burgerbegroting op nationaal niveau. Ook Spanje, Groot-Brittannië, Italië, Polen, Albanië en Nederland werken met het participatief begroten.[28] In België zijn er ook al een paar steden die een burgerbegroting hebben ingevoerd zoals Kortrijk, Gent en district Antwerpen. Dit is de focus van deze scriptie.

[27] Zie Hoedeman 2019.
[28] Zie Hofman 2011, p.8.

3 De opzet van de Burgerbegroting in district Antwerpen

De opzet was om de burgers meer te betrekken bij bestuur en om de inwoners van het district Antwerpen in ontmoeting te laten gaan met elkaar. [29]

Het district Antwerpen bestaat administratief uit 22 wijken[30] en is daarmee het grootste district van de stad Antwerpen. Het bestaat uit de postcodes 2000, 2018, 2020, 2030, 2050 en 2060. [31]

De Burgerbegroting is opgestart in 2014 op aandringen van Willem-Frederik Schiltz van de politieke partij Open Vld. Hij was op dat moment schepen van participatie, sport, lokale economie, veiligheid en markten & foren. Op zes maanden tijd heeft zijn administratie de Burgerbegroting op poten gezet. Vanaf dan is de Burgerbegroting verder geëvolueerd tot wat het nu is. [32]

4 De organisatie van de Burgerbegroting in district Antwerpen

In district Antwerpen bestaat de Burgerbegroting uit vijf fasen. Deze organisatie is uniek in België en ook ver daarbuiten. De burgers worden gerekruteerd aan de hand van reclame en bekendmaking via sociale media. Ze beslissen mee over een budget van 1,4 miljoen euro. Dit is 10% van het totale budget.[33]

4.1 Stap 1: thema's kiezen

De eerste stap gebeurt in het voorjaar. Hierbij worden de thema's van de Burgerbegroting gekozen. De bevoegdheden van het district Antwerpen situeren zich op 8 beleidsdomeinen: fietsers en voetgangers, cultuur, sport, straten, pleinen, verenigingen en bewonersgroepen, groen en iedereen hoort erbij.[34] Deze beleidsdomeinen worden nog eens onderverdeeld in 67 thema's. De participerende burgers kiezen hieruit 12 thema's voor het komende jaar.

[29] Zie Michiels 2022, bijlage 3.
[30] Zie Wikipedia 2021.
[31] Zie Stad Antwerpen sd.
[32] Zie Michiels 2022, bijlage 3.
[33] Zie burgerbegroting.be sd.
[34] Dit zijn thema's die inzetten op het betrekken van al de lagen van de bevolking zoals ouderen en mensen in armoede.

De thema's worden op twee manieren gekozen. Er is een live moment, waar men aan een tafel zit met 5 andere bewoners van district Antwerpen. (Zie figuur 2) Hier wordt gediscussieerd over de verschillende thema's. Men kiest dan samen per tafel, 5 thema's die hen het meest aanspreken. De resultaten van al de tafels worden dan opgeteld waardoor de 12 meest gekozen onderwerpen bekend zijn.

Figuur 2: De deelnemers die verdeeld zijn over tafels en discussiëren over de projecten. De afbeelding was van de editie in 2020 in het Zuiderpershuis te Antwerpen.

Een tweede optie is een onlinestemming, waarbij men zijn 5 favoriete thema's kan kiezen. Deze worden ook opgeteld bij het eindresultaat. Deze stemmen wegen minder door aangezien de Burgerbegroting dialoog en ontmoeting vooropstelt. [35]

4.2 Stap 2: geld verdelen

Deze stap gaat door in de lente. Men gaat hiervoor weer met burgers in overleg over de verdeling van het geld over de verschillende thema's. De manier van werken is ongeveer hetzelfde als in de vorige stap. Online stemmen kan niet meer maar het in dialoog gaan met andere, kan hier wel via een livestream.

[35] Zie Burgerbegroting.be sd.

Door het optellen van de resultaten wordt er nu beslist hoeveel geld er naar elk thema gaat. Hoe groter het budget toegekend aan een thema, hoe meer projecten er binnen dat thema gerealiseerd zullen kunnen worden. [36]

4.3 Stap 3: indienen van projecten

Burgers kunnen projecten indienen kan april tot mei. Iedereen van district Antwerpen mag een project indienen als dit een meerwaarde biedt voor de inwoners. Op de projecten staan er wel wat voorwaarden: bv. projecten moeten binnen het jaar gerealiseerd worden, het moet passen binnen een thema en binnen het budget dat werd vastgelegd, het mogen geen buitenlandse reizen, levensbeschouwelijke evenementen, activiteiten met een politiek doel, commerciële activiteiten, fondsenwerving of subsidiekanalen zijn.

Het project wordt ingediend via het platform van de Burgerbegroting. Deze projecten worden dan nagekeken en er wordt geholpen, waar nodig, om het project indienklaar te maken.

Al de projecten die geselecteerd werden, worden openbaar op het platform gezet waar iedereen deze kan raadplegen.

Ten slotte is er nog een tweede screening waar specialisten in dialoog gaan met de indieners. De projecten worden dan nog bijgestuurd waar nodig.[37]

4.4 Stap 4: kiezen van de favoriete projecten

Stap 4 gaat door in september. De inwoners kunnen stemmen op hun favoriete projecten. Bij deze voorlaatste stap zijn daar drie mogelijkheden voor: via het Burgerbegrotingsfestival, via een onlinefestival en via online stemmen.

Het **Burgerbegrotingsfestival** is de feestelijke afsluiting van de burgerparticipatie. Dit gaat de laatste jaren door in de zaal Horta, in het hartje van Antwerpen. Hierbij zitten inwoners met ongeveer vijf aan een tafel. Door in dialoog te gaan met elkaar, moeten ze tot een consensus komen van hun vijf favoriete projecten.

Je kan ook stemmen via een **onlinesessie van het Burgerbegrotingsfestival**. Men gaat ook hier in overleg met vijf andere personen en kiest samen zijn vijf favoriete projecten.

Ten slotte kan je ook **online stemmen** via de website. Hierbij stemt men van thuis uit op zijn drie favoriete projecten.

De online stemmen tellen maar voor 50% van het geheel mee. De stemmen verkregen tijdens de dialoog zowel live als online, tellen ook voor 50% mee.

Nadat de resultaten van al de tafels opgeteld werden, samen met de resultaten van het online stemmen en de onlinesessies, zijn de uiteindelijke

[36] Zie Burgerbegroting.be sd.
[37] Zie Burgerbegroting.be sd.

projecten bekend. Deze projecten zullen uitgevoerd worden het komende jaar.

Bij het opmaken van de rangorde moet rekening gehouden worden met het voorziene budget. Hierdoor zullen sommige projecten, die wel veel stemmen kregen toch niet gerealiseerd kunnen worden omdat er te weinig budget over is na de andere projecten.[38]

4.5 Stap 5: projecten realiseren

De projecten moeten gerealiseerd worden tussen 1 januari en 31 december van het komende jaar. De projecten moeten dus gerealiseerd zijn binnen deze tijdspanne. Ondertussen start de hele organisatie voor een nieuwe Burgerbegroting het jaar daarop.

Sommige projecten zal het district zelf uitvoeren zoals fietsenstallingen plaatsen of bomen planten. De meeste projecten worden uitgevoerd door de inwoners zelf. Het realiseren van deze projecten gebeurt via een afsprakennota. Dit wordt opgemaakt door een projectcoach van district Deze ondersteunt en volgt op of alles goed verloopt.

Al deze stappen beginnen elk jaar weer opnieuw en worden bijgestuurd waar nodig.

Figuur 3: De verschillende rondes van de Burgerbegroting in district Antwerpen.

[38] Zie Burgerbegroting.be sd.

5 De evolutie van de Burgerbegroting in District Antwerpen

De Burgerbegroting in district Antwerpen is een evoluerend proces. Elk jaar opnieuw worden er wijzigingen doorgevoerd om het proces te verbeteren.

5.1 Eerste editie

In 2014 was er nog geen projectronde. Enkel de thema's konden gekozen worden. Bij deze bijeenkomst waren er 337 deelnemers.[39] Het district zelf had de projecten toen uitgedacht. Zo zorgden ze voor de grote bloembakken op de Loosplaats en werden de kasseien vervangen door asfalt bij Hopland. [40]

5.2 Verder verloop

Vanaf 2015 konden de inwoners ook mee beslissen over de verdeling van het budget per thema, is er de projectronde bijgekomen (waar mensen projecten konden indienen) en werd het Burgerbegrotingsfestival georganiseerd. Sindsdien zijn aanpassingen gedaan om de Burgerbegroting te verbeteren: aanpassingen van de regels wie mocht deelnemen, hoeveel projecten je per persoon mocht indienen of de grootte van het budget. Sinds 2019 is het budget verhoogd van 1,1 miljoen euro naar 1,4 miljoen euro.[41]

5.3 Digitalisering

Doorheen de jaren heeft de Burgerbegroting in district Antwerpen ook geëxperimenteerd met digitale mogelijkheden. De eerste digitale aanpassing bestond uit het online indienen van projecten. Sinds 2018 werd het mogelijk om online te stemmen op projecten. Sinds 2019 kon je ook online stemmen voor het verdelen van het geld over de thema's en vanaf 2020 kon je ook online kiezen voor je favoriete thema.[42]

In 2021 raasde de coronapandemie over de wereld waardoor ontmoeting zeer moeilijk werd. Sindsdien is er ook de mogelijkheid om in ontmoeting te gaan via een online meeting. Op die manier kon men toch in overleg gaan en ontbrak het deliberatieve aspect niet in de besluitvorming.

5.4 Deelnemers en deelnames

Van 2014 tot 2019 gaat het aantal deelnemers die live mee participeren omhoog.

Vanaf 2020 daalt het aantal live deelnemers sterk. Dit is te wijten aan coronapandemie die een rem zette op de ontmoetingen. Het aantal online

[39] Zie figuur 4.
[40] Zie Michiels 2022, bijlage 3.
[41] Zie Michiels 2022, bijlage 3.
[42] Zie privéarchief Burgerbegroting 2014-2020.

deelnemers stijgt enorm tot en met 2020 maar vanaf 2021 is hier ook een dalende trend. Deze cijfers gaan over het totaal aantal deelnemers. Als we kijken naar de verschillende rondes valt het op dat het aantal deelnemers aan het Burgerbegrotingsfestival stijgt tot en met 2020 maar dat het aantal deelnemers aan de rondes 'thema's kiezen' en 'budget verdelen' daalt.[43]

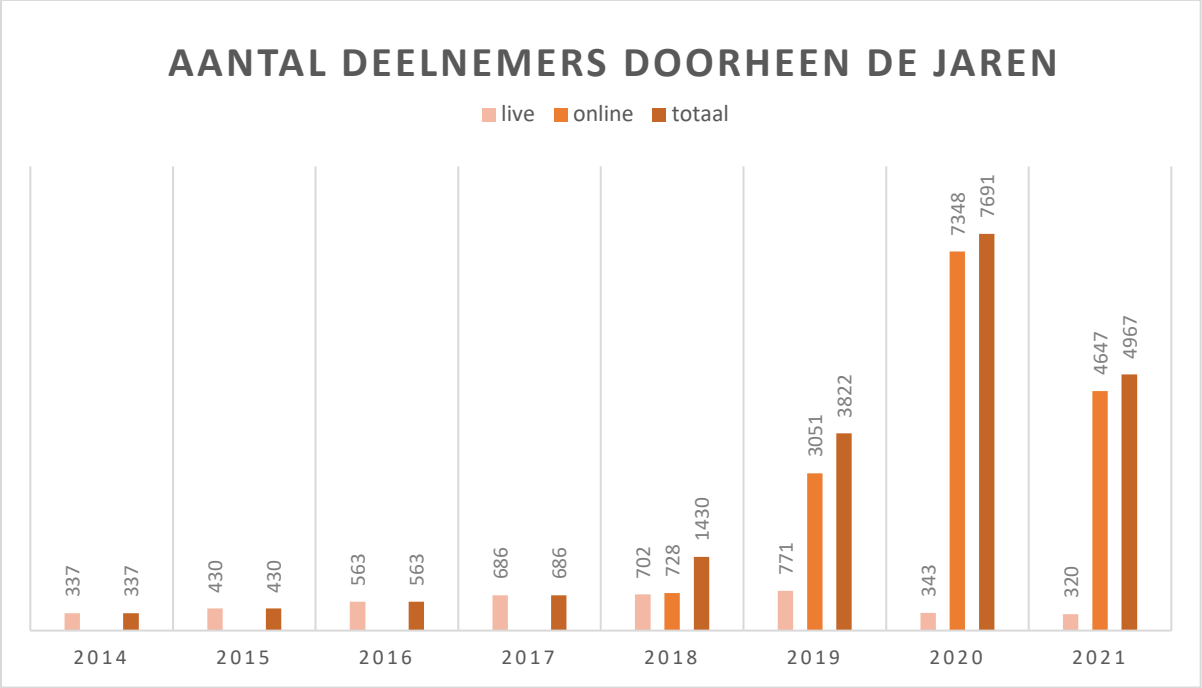

Figuur 4: Grafiek van het aantal deelnemers doorheen de jaren. Zowel live als online.

5.5 Gekozen thema's

Er worden elk jaar andere thema's gekozen. Daarom is het ook interessant om te bekijken wat de evolutie is van de verschillende verkozen thema's. 'Iedereen hoort erbij' is het beleidsdomein waarin de meeste thema's verkozen worden. Daarna volgen groen, fietsers & voetgangers, verenigingen & bewonersgroepen en cultuur. Als laatste volgen sport en straten, die amper verkozen zijn. De thema's die het meest verkozen werden zijn: betere voetpaden, fietsvriendelijke straten en huiswerkbegeleiding. Deze thema's werden de afgelopen jaren al zes van de acht keer verkozen. Op de tweede plaats volgen groen in straten, gemeenschapstuinen, interculturele projecten, meer sociaal contact, aantrekkelijke pleinen, ondersteuning van het jeugdwerk en aanwerving & ondersteuning van vrijwilligers. Deze projecten werden vijf van de acht keer verkozen.[44]

[43] Zie privéarchief Burgerbegroting 2014-2021.
[44] Zie privéarchief Burgerbegroting 2014-2020.

6 Een sterkte-zwakteanalyse door de verschillende partijen.

Een burgerbegroting is een heel specifiek gegeven. Of het echt effectief is, is niet bewezen. Door middel van interviews werd onderzocht hoe verschillende partijen staan tegenover een burgerbegroting.

Er werd aan vier specifieke groepen gevraagd hoe zij de Burgerbegroting ervaren of ervaren hebben: de politiek, de organisatoren van de Burgerbegroting in district Antwerpen, een deelnemer met project en een deelnemer zonder project.

Voor de politiek werd districtsschepen, van de partij Groen, Femke Meeusen bevoegd voor cultuur, participatie & Burgerbegroting, stadsmakers & wijkwerking bevraagd. Bij de organisatie van de Burgerbegroting werd iemand van de administratie bevraagd die als sinds 2015 actief is bij de Burgerbegroting. Voor de deelnemer wie zijn project heeft kunnen realiseren, is er een persoon bevraagd die al vier keren mee heeft gedaan. De deelnemer zonder project is een persoon die al vanaf het begin aanwezig is.

Voor elke groep is er 1 persoon bevraagd en vandaaruit werd een sterkte-zwakteanalyse gemaakt. Elke persoon werd gecontacteerd via e-mail en vervolgens werd er een kort interview gedaan. De volledige interviews zijn te vinden in bijlage.

Het is belangrijk om te vermelden dat deze samenvatting een momentopname is en subjectief, dus het mag/kan dus zeker niet veralgemeend worden. Het onderzoek is zeer kleinschalig en van elke partij werd slechts 1 persoon bevraagd.

6.1 Sterktes

Een sterk punt is dat het gaat om een traject met verschillende rondes. Zo is het duidelijk dat het gaat om een **proces**. Een proces waarbij de inwoners van district Antwerpen goed begeleid worden. De burger krijgt de kans om erg mee te participeren en wordt heel vrij gelaten, zonder inmenging van de politiek.

De burgers krijgen echt 10% van het totale budget van het district en zij bepalen wat ze er mee gaan doen. Het deliberatief aspect is tijdens de Burgerbegroting belangrijk. Het is een voorbeeld voor vele andere steden en gemeenten.

De **ontmoeting** is op het Burgerbegrotingsfestival een belangrijk aspect. Om dit te realiseren wordt hier veel promotie voor gemaakt en er wordt goed gecommuniceerd met de inwoners via verschillende kanalen.

De deelnemers zijn over deze ontmoeting heel positief. Ze vinden het heel interessant om te weten wat er leeft in hun buurt en wat de interesses zijn van hun mede-inwoners. Door te discussiëren over de verschillende thema's en projecten komen ze meer te weten over elkaar. Op deze manier ontstaan er mooie samenwerkingen als ze mensen ontmoeten die met hetzelfde bezig zijn. Het wordt gezien als 'een toffe dag vol met bijzondere ontmoetingen'. Hierdoor krijgt men meer begrip voor elkaar en merkt men dat niet alles altijd even gemakkelijk is, het begrip naar elkaar toe wordt groter.

De Burgerbegroting zorgt er voor dat mensen eigen **projecten** kunnen realiseren en dat er ook een veelheid aan verschillende, mooie projecten worden gerealiseerd.

Ten slotte heeft de Burgerbegroting een educatief **voordeel**. De burgers krijgen inzicht in besturen, werken met budgetten, financiën en over keuzes maken.

6.2 Zwaktes

Het **aantal deelnemers** aan de Burgerbegroting is relatief laag. Slechts een klein aantal inwoners participeert om een heel groot budget te verdelen. De organisatie van de Burgerbegroting en de schepen geven aan dat de deelname vanuit de wijk Luchtbal heel laag is.

De Burgerbegroting gaat vooral over het **'kunnen netwerken'**. Hierbij gaat het vooral om de gedragenheid van een project, het kunnen mobiliseren van mensen om te stemmen en discussiëren over een project. Dit is niet iedereen gegeven. Wie veel mensen weet te vinden, kan aan veel tafels gaan zitten en haalt hoogstwaarschijnlijk zijn project binnen. Hierdoor komen veel mensen naar het festival puur uit eigen belang, om een project te verdedigen en niet voor de algemene verbetering van het district. Er wordt gesuggereerd dat het te veel een lobbywerk geworden is.

Over de projecten werd vermeld dat er niet altijd even hard is nagedacht over de **zinvolheid** van bepaalde projecten en dat ze niet altijd even **zichtbaar** zijn. Niet alle projecten zijn bijgevolg voor een **breed publiek**. Sommige projecten zijn heel individueel terwijl ze op andere plaatsen ook heel nuttig zouden kunnen zijn.

De deelnemers vragen zich af of sommige taken eigenlijk niet **opgenomen** zouden moeten worden **door de stad**. Zo is verkeersveiligheid ook een verantwoordelijkheid van de stad en lijkt de stad het door te schuiven naar de Burgerbegroting en lijkt het een excuus te worden om bepaalde taken niet meer op te nemen. De deelnemers zelf gaven aan dat het pas echt interessant werd als je moest discussiëren over welke projecten er aan de tafel gekozen werden. In de meeste

gevallen was er weinig discussie aan omdat men met evenveel aan tafel zat als het aantal te kiezen projecten.

6.3 Toekomst

De Burgerbegroting is een goed concept om de betrokkenheid van burgers te vergroten en de burgers te betrekken bij het bestuur. De vraag is alleen of met het afnemende aantal deelnemers dit doel nog bereikt kan worden. Hopelijk slaagt de Burgerbegroting er in om in de toekomst voldoende burgers te motiveren om deel te nemen zodat de Burgerbegroting een kans blijft voor burgers om mee te participeren.

In 2021 heeft de Burgerbegroting samengewerkt met een externe organisatie, met onder andere Joop Hofman, om een grondige evaluatie op te maken. Het doel was de werking nog meer te doen groeien. Hieruit zijn er vijf concrete plannen ontstaan.

1. "**Nieuwe aanpak van de eerste stappen**
   Vanaf 2022 kiezen bewoners thema's en verdelen ze het geld per thema op één niet-te-missen grootschalig moment eind maart. Er vinden ook kleinere buurtmomenten in de wijken plaats. Het aantal thema's wordt beperkt tot een 30-tal breder geformuleerde opties, zonder de mogelijkheden voor bewoners te beperken. Uit deze reeks kiezen deelnemers 5 thema's op het publieksmoment eind maart.
2. **Hogere deelname in Luchtbal**
   De buurtcoaches en het team Burgerbegroting van district Antwerpen werken samen aan een aanpak om tijdens alle verschillende stappen aanwezig te zijn in de wijk en om projectideeën te ondersteunen. Deze aanpak kan in de toekomst ook in andere wijken ingezet worden.
3. **Grotere activering van bewoners**
   District Antwerpen onderzoekt in 2022 de mogelijkheid om alle bewoners met een persoonlijke code uit te nodigen voor de stemming in september, waar de projecten gekozen worden.
4. **Meer fair play**
   Ongewenst stemgedrag (een stem in ruil voor voordelen of beloningen) wordt tegengaan door aanpassingen van het reglement.
5. **Extra co-creatie**
   Door co-creatie te stimuleren gaan mogelijk minder projecten verloren. Vanaf 2023 worden voor geïnteresseerden projectlabs georganiseerd om samenwerking te stimuleren. Daarnaast zal er extra aandacht komen voor niet-gestemde projecten."[45]

[45] Burgerbegroting.be sd.

6.4 Conclusie na de sterkte-zwakteanalyse

Na dit onderzoek, de interviews en mijn meerdere deelnames aan het Burgerbegrotingsfestival, ben ik tot de vaststelling gekomen dat de Burgerbegroting een goed concept is om te betrokkenheid en de participatie te verhogen. Hierdoor kunnen er mooie projecten gerealiseerd worden zonder dat ze op voorhand helemaal uitgedacht zijn. Een idee indienen volstaat. Mensen krijgen de kans om iets te realiseren, ook al beschikken ze niet over de noodzakelijke competenties om dat te doen.

We kunnen wel een vraagteken plaatsen bij het feit dat het netwerken een cruciale rol speelt in de gehele procedure: Zonder een voldoende groot netwerk is het haast onmogelijk om een project binnen te halen. Je ziet ook vaak dat in elk binnengehaald project wel iemand zit die heel ondernemend en creatief is. Het uitwerken van een project en het netwerken is heel tijdrovend en niet voor iedereen weggelegd.

De huidige organisatie van de Burgerbegroting zou er voor kunnen zorgen dat sommige socio-economische groepen niet genoeg vertegenwoordigd zijn, hoewel iedereen evenveel kansen krijgt. De mensen die kansrijk zijn, en vaak een groot netwerk hebben, hebben meer kansen om een project te realiseren. De deelnemers met zwakker socio-economische kenmerken worden eerder ingezet als uitbreiding van het netwerk dan als trekker van een project. Dit geeft ook wel kansen tot ontmoeting en verbinding.

Over de socio-economische kenmerken van de deelnemers is er geen informatie beschikbaar. Hierdoor kan dus niet nagegaan worden of de deelnemers een goede afspiegeling zijn van de bewoners van het district Antwerpen.

Dit lijkt me een interessant onderwerp om verder te onderzoeken in de toekomst.

Besluit

Een burgerbegroting is een recent fenomeen dat tegemoetkomt aan een vernieuwd verwachtingspatroon van de participerende burger. Het is een nieuw beleidsinstrument dat niet alleen in district Antwerpen, maar op verschillende plaatsen in de wereld wordt toegepast. Een burgerbegroting is een manier om de burgers te betrekken in het beleid. Door een georganiseerde dialoog worden keuzes gemaakt door de burgers zelf en niet enkel door de verkozen personen. Het is nog zeer evolutief waarbij iedereen zoekt naar een meer ideale werkwijze. Er is nog weinig ervaring met burgerbegrotingen en hierdoor is iedereen nog steeds op zoek naar de meest optimale organisatie.

De doelstellingen in district Antwerpen zijn specifiek ontmoeting en participatie. De Burgerbegroting in district Antwerpen is een evoluerend proces dat al meerdere veranderingen heeft doorgemaakt. Het budget is vergroot, de deelnemers namen toe en er kwamen extra regels. In 2014 opgestart als iets heel kleinschalig, is het nu uitgegroeid tot een belangrijk onderdeel van de begroting van het district, namelijk 10% van het totale budget.

Deze scriptie bevestigt dat de doelstellingen van district Antwerpen bereikt zijn. De participanten zien de Burgerbegroting als iets positief. Bovendien krijgen hierdoor nieuwe projecten en samenwerkingen vorm die op een andere manier niet gerealiseerd konden worden. Een kanttekening is dat het een selecte groep deelnemers is die vaak door netwerking de Burgerbegroting naar hun hand kunnen zetten. De grootste uitdaging van de Burgerbegroting in district Antwerpen is het vinden van mensen om te

Bibliografie

- **Gepubliceerde bronnen**

Berg, Roel van den. „Publiek geld verdelen met een burgerbegroting." Maastricht, 2021.

Burgerbegroting.be. „Burgerbegroting, evaluatie en bijsturing 2021." *Burgerbegroting.be.* sd. https://burgerbegroting.be/evaluatie-burgerbegroting (geopend 02 05, 2022).

—. „de projecten in 2020." *Burgerbegroting.be.* sd. https://2019-2020.burgerbegroting.be/ (geopend 02 05, 2022).

—. „Stap 1: thema's kiezen." sd. https://burgerbegroting.be/ronde-1 (geopend 01 09, 2022).

—. „Stap 2: geld verdelen." sd. https://burgerbegroting.be/ronde-2 (geopend 01 09, 2022).

—. „Stap 3: dien projecten in." sd. https://burgerbegroting.be/ronde-3 (geopend 01 09, 2022).

—. „Stap 4: kies je favoriete projecten." sd. https://burgerbegroting.be/ronde-4 (geopend 01 09, 2022).

—. „Stap 5: jouw favoriete project wordt werkelijkheid." sd. https://burgerbegroting.be/ronde-5 (geopend 01 09, 2022).

burgerbegroting.be. „Wat is de Burgerbegroting?" sd. https://burgerbegroting.be/wat-is-de-burgerbegroting (geopend 01 4, 2022).

burgerbegroting.eu. „1. Venlo: van bewonersinitiatief naar nieuw beleid." *Lijst 2022 Burgerbegroting.* 05 2021. https://open.spotify.com/episode/21qjjtu7pWUxoDjzaNcNin (geopend 02 23, 2022).

—. „Burgerbegroting Porto Alegre (Brazilië)." 2020. https://burgerbegrotingen.eu/news_items/362 (geopend 02 03, 2022).

—. „lijst 2022 Burgerbegroting." *1.1. Venlo: van bewonersinitiatief naar nieuw beleid.* 05 25 2021.

CitizenLab. *een inleiding tot burgerbegroting. Een uitgebreide gids voor iedereen die een burgerbegrtoing op poten wil zetten.* Meise, 2018-2019.

citizenlab.co. *Een inleiding tot burgerbegroting.* Meise, 2018-2019.

„directe democratie.” 2021 08 6. https://nl.wikipedia.org/wiki/Directe_democratie (geopend 11 2021, 17).

„Habitat II Conference.” *The Environment & Society Portal.* sd. https://www.environmentandsociety.org/tools/keywords/habitat-ii-conference (geopend 11 7, 2021).

Hoedeman, Olivier. „burgerbegroting.” *Stad leuven maakt het mee.* 2019. https://leuvenmaakhetmee.be/nl-BE/ideas/burgerbegroting (geopend 11 7, 2021).

hofman, joop. „Nederland op weg naar de burgerbegroting.” deventer, 2011.

Hofman, Joop. *We zijn begonnen, burgerbegroting.* Denver: Democratic Challenge, 2017.

koninrijk België. „Brazilië.” *diplomatie belguim.* sd. https://diplomatie.belgium.be/nl/Diensten/Op_reis_in_het_buitenland/reisadviezen/brazilie (geopend 02 05, 2022).

Michiels, David, geïnterviewd door Anna Spinnewijn. (20 01 2022).

Stad Antwerpen. „District Antwerpen.” sd. https://www.antwerpen.be/nl/overzicht/district-antwerpen-1 (geopend 01 09, 2022).

Wikipedia (Nederlands). „Antwerpen (district).” 09 11 2021. https://nl.wikipedia.org/wiki/Antwerpen_(district) (geopend 01 09, 2022).

—. „directe democratie.” 06 08 2021. https://nl.wikipedia.org/wiki/Directe_democratie (geopend 11 12, 2021).

- **Ongepubliceerde bronnen**

Antwerpen, privéarchief Burgerbegroting district Antwerpen, z.s.: aanwezigen burgerbegrotingsronden (2014-2021).

Antwerpen, privéarchief Burgerbegroting district Antwerpen, z.s.: analyse cijfers Burgerbegroting district Antwerpen (2014-2020).

Bijlagen

Bijlage 1: Interview persoon met project

Welk project hebt u?

Wij hebben 3 projecten ingediend vanuit buurthuis Unik. Ik denk dat we Unik Musik hadden, Unik Artistik en dan hadden we nog iets Unik met vrijwilligers werking. De bedoeling van die 3 verschillende projecten was dat er twee projecten waren die vooral in speelden op de culturele activiteiten in de buurt en de andere was om vooral iemand nog in dienst te nemen die de vrijwilligerswerking van Unik, het buurthuis, wat meer zou coördineren.

Oké

We hebben ze alle drie gehaald, waar we heel blij mee waren. We hebben ook al verschillende jaren meegedaan waardoor dat we een beetje weten dat het soms interessanter is om verschillende projecten voor een kleiner bedrag in te dienen, dan één project voor een groot bedrag. Want dan heb je het risico dat je niks hebt. Als je wat verspreid in projecten dan is de kans groot dat je tenminste toch één project binnenhaalt of meerdere.

Ah oké top, we hebben net al gezegd dat je meerdere keren hebt meegedaan maar weet je het precies?

Drie keer, hebben wij al meegedaan.

Dat was al vanaf het Zuiderpershuis, dat weet ik zelf ook nog.

Dat was de eerste keer. Daarmee hebben we het kunnen opstarten en dus iemand in dienst kunnen nemen. Dan hebben we nog een keer meegedaan maar dan hebben we eigenlijk een paar zaken niet gehaald dat was in het coronajaar. Dat was omdat we eigenlijk te weinig mensen gemobiliseerd hebben om online te stemmen. Na een paar projecten niet gehaald te hebben.

We hebben eigenlijk al vier keren meegedaan. Want met de tweede keer hebben wij geld binnengehaald om een extra werkkracht aan te werven en een derde keer hebben we dus geld misgelopen, waardoor dat we die werkkracht niet meer hadden. Dus dan hebben we in 2018, 2019, 2020 en 2021 meegedaan. Vier keer. 2018 was de eerste keer.

En buiten dat je dan zo verdeeld hebt in kleinere bedragen, had je nog een andere strategie om de projecten binnen te halen?

Zorgen dat je voldoende volk aanwezigen hebt, die verspreid worden over zoveel mogelijk tafels. Want het systeem van de burgerbegroting is dat je 5 projecten moet kiezen per tafel én je mag met 6 mensen aan tafel zitten.

Je hebt dus veel kans dat als je aan elke tafel, dat je u project aan die tafel kunt binnenhalen.

En qua online stemmen, want dat telt ook voor 50% mee. Dat is dus voor een iets groter publiek. Hebben jullie daar veel op ingespeeld?

We hebben dat vooral gedaan door mails, via sociale media, door mensen te vragen van stem daarop.

Maar vooral ingespeeld op het festival zelf, zo dat daar iedereen aan een tafel zat?

We hebben eigenlijk, denk ik, niet zo heel veel stemmen binnengehaald online.

Oké, heb je eigenlijk deelgenomen uit eigenbelang, dus in belang van het project of niet? Vind je dat de Burgerbegroting een goede balans heeft tussen mensen die hier zitten voor eigen belang en mensen die hier zitten voor het algemene belang? Dus echt voor heel de gemeenschap?

Ik denk dat dat een zwak punt is aan de burgerbegroting, dat uiteindelijk projecten binnengehaald worden die toch wel, want de mensen die naar het Burgerbegrotingsfestival komen, die zitten daar omdat ze op een of andere manier gelinkt zijn aan een project. Ze zitten daar vanuit eigen belang.

Stel dat je nu bijvoorbeeld maar per tafel over 3 projecten mag gekozen worden, dan moet je veel meer in discussie gaan. Nu is het redelijk safe. Je moet niet in discussie gaan en iedereen haalt toch zijn project binnen als je aan de tafel zit. Maar dan zou het misschien ook veel pittiger worden, nu is het echt een feest, het is een festival. Maar moesten we discussiëren, met meerdere mensen en ook minder projecten dan denk ik dat er veel meer discussie zou kunnen zijn en misschien ook veel meer wrijvingen.

Ja, daar geef ik u zeker gelijk in. Het is misschien een makkelijke vraag maar wat hoop je te bereiken met een Burgerbegroting, om daar zelf deel te nemen?

Enerzijds voor geld te krijgen voor mijn project, maar anderzijds vind ik het zelf, ook een meerwaarde om te zien welke andere zaken leven in onze stad. Waar willen mensen zich voor engageren? En doordat te zien vind ik dat voor ons, voor Unik, interessant omdat dat daar samenwerkingen uit kunnen ontstaan. Omdat je ziet van, hey, die doen dingen die eigenlijk perfect zouden aansluiten bij onze werking en omgekeerd. Wat ik zelf ook interessant vindt aan de burgerbegroting is om te kijken welke thema's mensen belangrijk vinden. En dat verrast mij in zekere zin dan wel. Dat mensen hier inderdaad vooral zijn voor projecten die heel lokaal zijn. Projecten die echt overkoepelend voor alle Antwerpenaren goed zijn, dat zie je niet veel terug.

Ik denk dat dat misschien wel de bedoeling is van de Burgerbegroting zelf. Die zouden graag willen hebben, denk ik, dat die projecten breder gedragen zijn. Nu gaat dat over een bloembakje in een specifieke straat of over een fietsenrek in een specifieke straat. En dan denk ik dat vind ik jammer. Ik vind dat dat er niet in hoort.

Ik snap wat je bedoelt. Het is niet zo breed, het is nogal individueel.

Het gevaar van de Burgerbegroting is, is dat er heel veel taken, die de stad zou moeten opnemen, een beetje doorgeschoven worden naar de burgers. Dat dan de mondige burgers van alles gedaan krijgen en de mondige straten krijgen van alles gedaan. Maar straten waar er geen saamhorigheid is, blijft gewoon in de kou staan. Dat is eigenlijk jammer.

Heb je eigenlijk het gevoel dat je werd betrokken In het beleid van de Burgerbegroting. Dus van begin tot en met het einde. Daar moet je een score van één tot 10 op geven en vertellen waarom.

Ik vind dat je als burger heel erg mag participeren dus ik heb het gevoel dat daar heel veel vrijheid aan de burger gegeven wordt. Ik zou daar bijna 9 op 10 op geven. Ze maken daar ook heel veel promotie rond. Ik zie dat op facebook, ik zie dat in mijn mailbox, ik zie dat op flyertjes. Dat vind ik dat ze heel goed doen. Maar Als je dan ziet hoe weinig mensen procentueel van de Antwerpenaren daar dan effectief naartoe komt, dan is dat heel weinig. Dan vind ik, ook als je naar dat festival kijkt, je was er zelf ook. Denk iedereen van Unik weg, ik denk dat 1/3 minder volk er was. Uiteindelijk gaat dat over heel veel geld dat maar door een heel klein groepje mensen wordt verdeeld. Dat is toch wel jammer. Maar ik ben blij want daardoor halen we ons project binnen.

Dat is zeker waar. Heb je het gevoel dat je deelname een verschil heeft gemaakt? Je mag het zelf een beetje invullen op welke manier. Maar bijvoorbeeld voor de samenleving, voor jezelf of voor andere. Wanneer je zou hebben meegedaan dat dan een verschil had gemaakt?

Als we met Unik niet hadden meegedaan, dan denk ik, dat dat jammer was voor de samenleving. Maar of ik daar nu zat of iemand anders daar zat, dat misschien niet. Wat ik wel gemerkt heb, is, ik heb niet de thema’s mee gekozen, maar ik heb wel mee gekozen welke budgetten ernaartoe moest gaan. Op dat ogenblik had ik zelf het gevoel dat ik daar te weinig verschil heb kunnen maken. Er is heel veel geld naar groen in de straat gegaan en veiligere fietspaden. Dat vond ik allemaal, zeker die veilige fietspaden en fietsstraten, is iets dat de overheid moet doen. Dat moeten de burgers niet kiezen. Ik vond dat daar te veel geld naar gegaan is en te weinig naar verenigingen of jeugd. Ik heb het gevoel dat ik daar op het moment zelf te weinig kon opwegen op die discussie. Omdat er te veel mensen waren die daar zaten, ook van wij willen hier geldt voor onze projecten binnen halen.

Wat ik wel heel vreemd vindt is dat er heel veel mensen een project indienen en dan niet aanwezig zijn op dat festival? Die horen, er is een budget voor bijvoorbeeld cultuur. Die dienen dan een project of twee in, maar die zijn er zelf niet. Of die mobiliseren niet. Die denken ik ga het proberen om het via de online stemmen te doen. Ik vind dat dan zo vreemd dat uiteindelijk op het Burgerbegrotingsfestival niet alle thema's fysiek vertegenwoordigd werden. Dat vind ik heel gek. Hoe wil je nu u project binnenhalen? Want ik denk dat je daar veel werk in moet steken om een dossier voor te bereiden, om dat in te dienen. En als je er dan niet bent of je mobiliseert geen mensen. Maar nogmaals dat is ook ons geluk. Want stel dat elk project daar zoveel volk had als wij. Dan is eerst en vooral de zaal te klein en twee dan daar kun je onmogelijk aan elke tafel zitten.

Dan zou het misschien wel een ander beeld geven. Dat het niet meer is van hoe meer mensen je kan engageren, maar hoe beter mijn project in elkaar zit en zo mensen overtuigen.

Eigenlijk moesten we niet veel moeite doen om ze te overtuigen aan tafel want iedereen kreeg zijn goesting.

Ja, ik zat soms zelfs met 3 aan tafel. Dan moesten we discussiëren welke projecten we er nog bij zouden nemen.

En dan pas wordt het interessant, als welk ander project gaan we kiezen, en dan vond ik interessant aan ons tafel. Dan keken we van, oké welke buurt in Antwerpen heeft al iets binnengehaald en welke soort doelgroep heeft al iets binnengehaald. Die discussie vonden wij dan wel interessant.

Ja, dat vond ik ook. Was het voor jou een positieve ervaring? Kom je terug of niet? Ik denk dat dit wel belangrijk is als je je project niet zou hebben binnengehaald. Dan zal je daar waarschijnlijk anders tegenover staan.

Ja, ik vind het een positieve ervaring. Eén ik vind dat dat goed georganiseerd is, ook die dag zelf. Ik vind dat daar heel tof. En dat is ook heel verbindend dat festival.

Ja een toffe dag!

Maar we hebben dat geld ook nodig. Dus daarom, zolang dat wij als buurthuis, financieel nog niet op eigen benen kunnen staan. Gaan wij daar elk jaar opnieuw staan. Wat ook een gevaar heeft in de hand. Misschien gaan mensen een beetje moeheid ervaren. Ze gaan misschien denken van allé zijn ze daar weer. Uiteindelijk vraag je maar geld voor iets wat je al gedaan hebt. Als je zoiets vernieuwends kunt doen is het leuker. Dan zullen mensen sneller geneigd om daar centen aan te geven.

Ja, duidelijk antwoord. We hebben het al kort over lopen, maar wat vind je de sterke en de zwakke punten van de Burgerbegroting.

Dus de sterke punten zijn: goed georganiseerd, goede communicatie naar de burgers, via de kanalen. Je kunt u natuurlijk de vraag stellen van bereikt je Iedereen via die kanalen. Ik weet niet in hoeverre je daar bepaalde doelgroepen wel of niet bereikt. Mensen die niet digitaal geletterd zijn bereik je die? Dus dat vind ik goed. Dat het verbindend is, dat het heel veel potentieel heeft. Namelijk dat je als burgers samen, in het algemeen belang projecten zal mogen kiezen. De burgerparticipatie in het algemeen vind ik zeer positief. Dat je zelf als burger mee mag beslissen, zonder de politiek daar mee in het spel is. Ik denk ook dat de voorwaarden die zij zelf, vanuit de Burgerbegroting, opleggen waaraan het project moet voldoen. Dat dat redelijk oké is.

Dat brengt me dan meteen bij het nadeel. Dat is dat niet alle projecten voor een brede groep is. Denk aan de projecten die onze Joodse en Syrische medebewoners hebben ingediend. Dat was echt wel heel erg specifiek voor hun doelgroep. Ik snap dat zij ook die centen nodig hebben. Maar dat staat niet open voor iedereen. Dan zou je kunnen denken van staat Unik op voor Iedereen ik denk dat wel. We staan zeker open voor iedereen. Maar als je gaat kijken in de praktijk dan zijn dat ook niet al de doelgroepen die de weg vinden naar ons. Een ander nadeel is dat de macht van het getal. Degene die het meeste personen kunnen mobiliseren die haalt zijn project binnen. Dat is logisch, maar aan der andere kant toch jammer is. Ik denk dat ze heel graag zouden willen dat de burgers veel meer zich betrokken voelen. Maar eigenlijk is dat maar een heel klein groepje en Ik denk dat dat iets is wat de mensen van de Burgerbegroting frustreert. Want zoals dat wij willen dat veel mensen naar de activiteiten van Unik komen. We doen daar echt veer moeite voor. Toch is dat maar een beperkt groepje. Kijk naar onze burenbar. Dat frustreert mij heel hard. De buurt de buurt zegt: we willen een buurthuis, het is er, maar de mensen komen niet. Dat vind ik ambetant. En ik denk dat dat voor de Burgerbegroting hetzelfde is. De mensen zeggen: wij willen dat er burgerparticipatie is. Dan krijgen ze zelfs een groot bedrag. En toch komt daar maar een paar 100-150 man op af. Op heel die bevolking, die echt actief mee aan die tafel zitten om daar rond te beslissen. Dus dat is een nadeel. En een ander nadeel dat hebben we ook al gehad hebben, is: burgerparticipatie mag geen excuus zijn om een deel van de taken van die de stad moet doen, niet te doen. Die door te schuiven.

Als er specifiek iets zou zijn dat jij zou kunnen veranderen, wat is dat dan?

Ja, Ik denk dat men nu heel wat verantwoordelijkheid geeft aan de burger om dingen te regelen. Maar daardoor ontslaan ze zichzelf van de verantwoordelijkheid om bijvoorbeeld rond veilige infrastructuur of rond groen in de stad om daar zelf het voortouw op te nemen.

Ja, oké super. In de literatuur zeggen ze dat het uiteindelijke doel van de Burgerbegroting, burgerparticipatie is. Denk je dat de Burgerbegroting zoals in district Antwerpen, het is georganiseerd dat doel bereikt?

Dat heeft dat zeker bereikt. Absoluut. Ik vind ook, dat is misschien wel een voordeel. Ik vind eigenlijk in de stad op heel veel plekken de burgerbegroting, het symbooltje, ziet op dingen die gebeuren. Dus ik denk dat er heel veel mooie projecten kunnen uitgevoerd worden dankzij de Burgerbegroting. Er is zeker burgerparticipatie, maar op zeer kleine schaal.

Bijlage 2: interview met districtsschepen van Burgerbegroting en participatie, Femke Meeusen

Het zijn eigenlijk niet zo heel veel vragen, maar het zijn vooral eigen meningsvragen. Want ik ga een deel van mijn scriptie wijden, aan hoe verschillende partijen kijken naar de Burgerbegroting. Dat gaat dan van de organisatie tot deelnemers tot de politiek, en u representeert het deeltje politiek. De eerste vraag is waarom de Burgerbegroting voor u belangrijk is en waarom u specifiek gekozen hebt.

Ja, ik vind het altijd heel belangrijk om zoveel mogelijk mensen te betrekken bij wat wij doen als district. Wij hebben een heel groot district, met zes verschillende postcodes, en ongeveer 195.000 inwoners. Wat dat echt wel veel is. Ja, er wordt wel is gezegd _____. Ik geloof daar ook echt in. Ik vind het heel belangrijk om zo veel als mogelijk mensen te betrekken en ook om een stuk macht uit handen te durven geven. Ik vind het niet gezond dat macht en beslissingen bij weinig mensen zitten. Ik vind dat het een gezonde reflex is, om zo veel als mogelijk daarin af te staan. Dus in dat opzicht geloof ik heel hard in de Burgerbegroting. Omdat wij daarmee echt tien procent van ons budget gewoon aan de bewoners geven. Dat wij zelf zeggen van wij beslissen daar niet in, jullie hebben het voor het zeggen.

Oké super! De volgende vraag is of dat u het gevoel hebt dat de Burgerbegroting zijn doel bereikt? Want ik heb opgezocht in literatuurstudies en daarin staat dat het grootste doel van een Burgerbegroting, burgerparticipatie is. Hebt u het gevoel dat dat doel in District Antwerpen bereikt is?

Misschien moet ik eerst iets kleins toevoegen. Met onze burgerbegroting in district Antwerpen hebben wij eigenlijk twee dingen voor de ogen. Dat is inderdaad zoveel als mogelijk mensen bereiken maar daarnaast proberen wij ook echt heel hard in te zetten op ontmoeting. Om mensen met mekaar samen te brengen die dat je misschien niet alle dagen zou tegengekomen. Dus Ik denk dat ik dan misschien de vraag op die twee pijlers moet beantwoorden.

Ja zeker.

Ik denk, allee ik ben ervan overtuigd dat we het al heel goed doen. Maar dat we ook nog beter kunnen op allebei. Ik weet niet of je dat weet maar wij hebben vorig jaar onze Burgerbegroting laten evalueren.

Nee, dat wist ik niet.

Dat is dan misschien interessant voor jou. Wij hebben vorig jaar in 2021 een grote evaluatie laten maken van onze burgerbegroting. Want we zitten nu wel aan de aan de achtste editie. Eigenlijk is die gestart zelfs in een legislatuur voor dat ik schepen werd. Dus het is al het 8ste jaar bezig en we

hebben heel dat traject een keer laten evalueren om te bekijken van wat zit er nu goed, wat doen we goed, waar kunnen we bijsturen. Daar komen een aantal zaken uit die dat goed zijn. Bijvoorbeeld dat wij, als het gaat over participatie en het betrekken van bewoners. Het super goed doen. Wij zijn ook nog altijd een voorbeeld voor veel andere steden en gemeenten. Er zijn heel wat lokalen besturen die dat langskomen om inspiratie op te doen. Ook zeker in de laatste stap, waar dat jij ook bent geweest in de Horta, slagen we er hele goed in om verschillende mensen van verschillende leeftijden, verschillende genders, en diverse achtergronden bij elkaar te krijgen. Dus ik denk dat we dat al een stuk heel goed doen. Maar daar tegelijk komen er ook wel een aantal werkpunten naar boven. Een heel concreet voorbeeld, maar ik zal u ook evaluatierapport doorsturen. Dat misschien wel interessant om ook een keer te lezen. Dat gaat veel uitgebreider dan wat dat ik hier nu ga kunnen vertellen. Maar één van die heel concrete dingen is bijvoorbeeld dat we meer potentieel hebben om mensen te bereiken dan dat we nu doen. Dus dat is ook iets waarvoor we een plan gaan opmaken vanaf dit jaar, om nog meer mensen te bereiken. Er kwam bijvoorbeeld ook uit dat we; wij hebben zes postcodes in ons district, één van die postcodes is Luchtbal en het aantal mensen uit Luchtbal dat meedoet is eigenlijk ondermaats laag. Dat is ook iets waar we extra op willen inzetten. Om zeker mensen van die postcode extra te bereiken. We staan al heel ver, maar we kunnen zeker nog wel beter. Ik geloof daar ook wel in dat participatie en projecten van inspraak nooit perfect zijn. Ik denk dat je altijd kunt, en er ook naar moet streven om de dingen beter te maken.

Ik had nog een vraag over dat evaluatieproject. Is daarvan het meerjarenplan opgesteld, dat je ook online kunt vinden of heeft dat er niets mee te maken.

Het meerjarenplan wil jij zeggen?

Ja

Ik weet niet of ik je vraag juist begrijp. Maar wij hebben een financieel meerjarenplan. Dat gaat van het begin van de legislatuur, dus van 2019 tot 2025. Dat is een plan waar wij vastleggen hoeveel budget er waarvoor wordt vrijgemaakt. Bij de Burgerbegroting is dat bijvoorbeeld jaarlijks 1,4 miljoen. Maar die evaluatie is iets wat niet echt financieel staat uitgedrukt. Dat is gewoon een evaluatie los daarvan. Maar eigenlijk vanuit een beetje de insteek, we zijn al 8 jaar bezig, we doen het goed maar we willen het nog beter kunnen doen. En wat hebben we daarvoor nodig. Nog een korte uitweiding. We hebben daar in de districtsraad input over vergaard. We hebben ook een bewoners bevraging gedaan. Dan heeft onze dienst participatie samengewerkt met een aantal externe om van alles een evaluatie te maken en aantal verbeter punten naar voren te schuiven. Daar

was toen eigenlijk een best wel lijvig rapport van. Dat ik zeker straks kan bezorgen.

Oké dankjewel! Mijn volgende vraag is met welke obstakels u al te maken kreeg en welke u nog voorziet in de toekomst?

Obstakels als in, bedoel je dat dan vooral politiek, vanuit zijn daar bepaalde partijen tegen of meer in de praktische richting?

Dat mag u volledig zelf invullen, dus gewoon echt waar dat u het gevoel hebt dat ligt nog in de weg voor dat ik mijn ideaal kan behalen?

Ik denk dat het goede is dat die Burgerbegroting in ons bestuursakkoord staat. Dat wil zeggen dat we die zeker vanuit de meerderheid, in district Antwerpen is dat: Groen, open VLD en NVA, willen verder uitvoeren en willen beter maken. Je merkt ook; we hebben vorig jaar een heel uitgebreid traject gehad. Ook met de raadsleden rond die evaluatie; dat het concept burgerbegroting best wel een gedragen gegeven is. De meeste kritiek, misschien is dat interessant om te weten, is tot nu toe gekomen uit de partij Vooruit. Die toch wel een stuk kritisch kijken naar Burgerbegroting heb ik de indruk. Zij zouden liever met wijkbudgetten bijvoorbeeld werken. Maar dat is iets dat eigenlijk in het verleden al gebeurd is. Vanuit die wijkbudgetten is dan de Burgerbegroting gegroeid. Ik denk dat dat; het is niet echt een struikelblok; maar het is wel iets dat meespeelt. Die politieke oppositie een stukje daarop. En verder kijk ik vooral naar die evaluatie. Er zijn eigenlijk 5 concrete verbeterpunten gesuggereerd. Ik zie dat niet als echte hindernissen, maar wel als uitdagingen voor mezelf. Als er op 5 punten blijkt dat we het beter kunnen doen, dan wil ik dat ook wel beter doen daarop.

Oké

En één van die dingen, is hetgeen wat ik daarnet al aangaf. In luchtbal dat daarvan blijkt dat er nog meer mensen kunnen meedoen. Een ander concreet ding is bijvoorbeeld; dat heeft dan meer te maken met de verschillende stappen; de burgerbegroting bestaat eigenlijk uit 4 stappen. In de eerste stap kiezen mensen thema's, in de tweede stap wordt er een budget vastgelegd, in de derde stap worden er projecten ingediend en dan in de laatste stap worden de projecten gekozen op het burgerbegrotingsfestival. Eén van de concrete verbeterpunten is eigenlijk dat hetgeen dat nu in stap één en twee gebeurd, het kiezen van de thema's en het verdelen van budget daarover, dat het interessant kan zijn om die een stuk samen te voegen en daar ook een groter evenement van te maken. Zodat daar ook meer; ja als je daarnaartoe komt ook meer impact hebt. Dus dat is meer iets heel praktisch. Die vijf dingen zie ik wel echt als belangrijke dingen om verder te realiseren.

Als je het hebt over die eerste en de tweede ronde, heb ik aan de begroting ook om cijfers gevraagd, want dat was iets wat ik mij heel hard afvroeg of dat het een beetje dezelfde personen zijn in de eerste en tweede ronde als in de vierde ronde. Of dat dat volledig uiteen liggend is. Want ik denk dat je daar dan wel op een bepaald manier kan op inspelen; ik weet natuurlijk niet in hoeverre dat gaat; maar dat je dan bijvoorbeeld gaat kiezen van ik wil dat dat thema erbij zit, want mijn project behoort tot dat thema. En ook of dat dat meer of minder mensen zijn. Want ik denk dat dat er ook wel mee te maken kan hebben. Dat vind ik wel een interessant gegeven.

Dat klopt inderdaad. Ik heb de cijfers ook, maar ik ken ze uiteraard niet vanbuiten dus ik zou ze er moeten bijnemen. Wat ik wel zeker vanbuiten weet en dat is ook waar we een stuk aan willen werken. Dat is eigenlijk het meest populaire en het meest bezochten moment, dat laatste moment is.

Ja, het Festival.

Het moment dat de projecten gekozen moeten worden. Ergens is dat ook niet geheel onlogisch, omdat dat het moment is waarop er beslist wordt of je al dan niet u geld binnenhaalt. Maar eigenlijk wordt in die eerste twee stappen ook heel veel bepaald. Want daar wordt beslist op welke thema's er gaat worden ingezet en hoeveel budget er daar nar toe gaat. We merken eigenlijk in de cijfers dat daar minder bewoners op afkomen. Veel minder dan bijvoorbeeld bij die laatste stap en dat is iets waar we wel aan willen werken. Want in heel het democratisch gegeven en in het bepalen waar de centen naar toe gaan dat ook wel een heel belangrijk moment is. Naar uitspraak van zijn het dan dezelfde mensen. Daar heb ik geen volledig zicht op, dus dat durf ik ook niet te zeggen. Er zijn natuurlijk altijd wel een aantal diehards die alle jaren terugkomen. En dat is goed ook, het is goed dat die er zijn. En daarnaast heb je alle jaren ook wel nieuwe organisaties, nieuwe mensen die de stap vinden naar de burgerbegroting, nieuwe bewoners ook die voor hun straat iets willen doen. Maar echt helemaal ___ dat kan natuurlijk niet.

Oké super dankjewel. Dan zitten we eigenlijk al aan de laatste vraag. Als het een ideale wereld zou zijn hoe zou u het anders willen of wat zou u nog graag willen veranderen? Als er niets maar dan ook niet u in de weg zou staat.

Ik zal beginnen met een stukje mezelf terug te herhalen. En dan voeg ik daaraantoe; hetgeen wat dat ik nu voor mezelf als kompassporen houdt is die evaluatie. Die vijf aanbevelingen die daaruit komen die wil ik gewoon echt verbeteren. Dus dat vind ik heel belangrijk en daarnaast droom ik ook van een burgerbegroting zonder Corona. We zijn nu twee jaar met de Corona bezig en dat maakt het gewoon veel moeilijker allemaal. Ik denk dat ik dat niet moet uitleggen. Maar als je probeert om mensen te bereiken en mensen met elkaar in ontmoeting te laten gaan en daar wordt een rem

opgezet. Dan wordt het heel moeilijk natuurlijk. De essentie van waar dat onze burgerbegroting om draait die is de voorbije jaren ook een stuk weggevallen. Heel die ontmoeting was heel moeilijk. En op een moment vorig jaar, dat het wel mogelijk was, in de Horta, is daar ook minder volk dan anders. Een stuk vanuit angst misschien, ik weet het niet. Er zijn verschillende verklaringen voor. Maar eigenlijk het scenario, terug zonder Corona en optimaal voor die vijf verbeterpunten gaan, en daarmee de Burgerbegroting nog beter te maken, dat is wel mijn droom.

Dankjewel. Ik vond het een heel aangenaam gesprek en dankjewel voor u tijd.

Bijlage 3: interview geïnterviewde 2

De eerste vraag is of jullie toevallig informatie hebben over alles wat er veranderd is van begin 2014 tot 2021? Want dat vind ik precies nergens echt terug.

Goeie vraag, want de Burgerbegroting is natuurlijk een levend proces en er veranderd eigenlijk elk jaar wel iets aan. De Burgerbegroting is sinds de eerste editie al veel veranderd. Maar wij hebben daar niet echt een geschiedenis van. Wat ik wel kan schetsen zijn denk ik de grote lijnen. De eerste jaar gang was er nog geen project ronde. We hebben dus de thema's kiezen en geld verdelen. Dat is er altijd geweest. Projecten indienen, projecten kiezen, dus in de eerste jaargang, 2014-2015, heeft het district zelf de projecten 'verzonnen' en uitgevoerd. Bijvoorbeeld op de Loosplaats, ik zal een concreet voorbeeld geven. Dat is die dubbele kerk aan het stadspark, daar die vergroening die grote bloembakken, dat is van de Burgerbegroting. Of het Hopland achter de stadfeestzaal. Daar zijn de kasseien vervangen door asfalt, met geld van de Burgerbegroting.

Oké

En je ziet ook nog veel fietsenstallingen waar dat zo een gele fiets ophangt van de Burgerbegroting. Dat is meestal ook van dat eerste jaar. Dat waren dus meer algemene thema's die wij dan zelf konden uitvoeren. Het jaar daarna is de projectronde bijgekomen. En dan konden mensen zelf projecten indienen en projecten kiezen. Dan is het Burgerbegrotingsfestival ontstaan. Dus de jaargang 2015-2016. Dat was een grote verandering natuurlijk. Daarna zijn er elk jaar veranderingen geweest maar die zijn dan kleiner. Dat ging dan over regeltjes toevoegen of wijzigen, zoals hoeveel projecten mag je indienen, wie mag er wel of niet meedoen, bijvoorbeeld een tijd lang mochten commerciële indieners niet meedoen, heel even hebben die wel mogen meedoen. Nu mogen die weer niet meedoen. Het is echt constant een voorschrijvend inzicht over wat werkt er wel en wat werkt er niet. Dan zijn we ook doorheen die jaren, beginnen digitaliseren. Dus in het prille begin waren er een soort van discussieforumpjes, maar dat werkte eigenlijk niet. En dat is dan professioneler geworden, en dan zijn we eigenlijk begonnen met, wacht ik moet nu even zien of ik de juiste volgorde ken. Dat die stappen ook gedigitaliseerd aangeboden werden, ik denk dat de eerste stap projecten indienen zal geweest zijn. Het is vrij snel gebeurd, dat alles digitaal beschikbaar was. En dat dat zelfs moest. Dan zal geld verdelen online beschikbaar zijn gemaakt, dan pas thema's kiezen en dat samen met projecten kiezen. Het is zo een beetje doorheen de jaren. Toen corona begon in 2020, waren wij volledig digitaal. Dat was een voordeel voor ons dat wij net volledig klaar waren, zodanig dat wij eigenlijk niet alleen afhankelijk waren van live meetings. Maar dan zijn we ook beginnen experimenteren met deliberatieve meetings online. Want dat is nog iets heel

anders natuurlijk. Onze Burgerbegroting zijn grote krachten is het deliberatieve aspect. Dat is waar dat wij heel trots op zijn en waarin dat wij van verschillen veel andere burgerbegrotingen. Is dat bij ons de mensen moeten praten met elkaar. Je kan zeggen iedereen mag even klikken en zeggen waar het geld naartoe moet. Maar dat is natuurlijk niet hetzelfde al mensen bij elkaar brengen, live of digitaal, en ze laten praten over wat er belangrijk is. En vaak is dat de gemakkelijk oplossing van sommige steden. Maar bij ons dus niet. Dus dat zijn veranderingen doorheen de tijd. Natuurlijk nu, dat heb je mogelijk gelezen in de evaluatienota. Vorig jaar is er een grote evaluatie gebeurd, onder andere ook, door u wel bekende Joop Hofman, en daaruit is als aanbeveling gekomen: voeg die eerste twee stappen samen, thema's kiezen en geld verdelen. Dat is een van de grootste aanbevelingen uit de evaluatie en ook het invoeren van een nieuwe methodiek: speeddaten. We gaan dus met nieuwe methodieken werken. Voor de thema's kiezen en het geld verdelen gaan mensen live op een soort speeddate en die gaan dan even met elkaar praten om zo die vijf thema's te kiezen. Nog een grote verandering is dat we van twaalf naar vijf thema's gaan. Zo gaan we testen of het goed werkt. Dus dit jaar gaan er wel grote veranderingen komen. Met dat probleem dat het nog altijd Corona is en dat we niet weten of we dit jaar veel live gaan kunnen testen.

Denkt u dat ik die evolutie ergens ga kunnen vinden? Want op de site staan enkel de ingediend projecten in de loop van de jaren.

Nee, dat klopt. Je kunt daar nog niet zoveel van vinden omdat onze site nog niet klaar is. We zijn daar achter de schermen mee bezig, uiteraard. Met die aan te passen en dat gaat normaal niet meer zo lang duren. Ik weet niet of dat je nog veel tijd hebt voor u scriptie?

Ik heb 7 februari een deadline dat al mijn corpus klaar moet zijn. Maar daarna heb ik nog een extra maand. Dus ik heb nog wel tijd.

Ah ja dan gaat dat wel loslopen, denk ik. Want wij moeten eigenlijk sowieso eind februari klaar zijn.

Oké top. Wat u nu aan het zeggen bent, is over die evaluatie. Dus wat er specifiek gaat veranderen?

Ja.

Maar dus over de voorgaande jaren is er dus eigenlijk niets te vinden?

Ik ben aan het denken of we daar een record van hebben. Maar niet echt. We hebben natuurlijk, helaas, geen tijd gehad om dat allemaal neer te pennen. Maar ik kan het wel is na vragen of dat we daar ooit over gerapporteerd.

Oké super dankjewel. Ik denk dat dit deeltje nu wel afgerond is. Dan heb ik nog een vraag over of dat jullie weten; op de site staat er dat de Burgerbegroting Antwerpen specifiek is opgericht om dat ze meer burgerparticipatie wouden. Dus meer de burgers te betrekken. Maar kwam dat van iets dat ervoor was gebeurd? Zoals dat er bijvoorbeeld problemen waren in Antwerpen of dat er reclamatie was. Of was het puur omdat ze waren van dat is wel een goed idee?

De eerlijkheid gebied mij om te zeggen dat Willem-Frederik Schiltz van open VLD, die was schepen in 2013. Toen begon een nieuwe bestuursperiode. Die zou dan duren tot 2018-2019 ongeveer. Die heeft gezegd: 'ik wil een Burgerbegroting.' Dat was nogal een overtuigende mens. Ook al was dat de enige Open VLD'er in het college. Die heeft dat erdoor gekregen en wij hadden toen in de administratie, ik was er toen nog niet, ik ben er al lang maar wel pas vanaf 2015. En nog niet van 2013-2014. We hadden toen en paar goede jongere dames in de administratie. Die dat gewoon keihard op gang hebben getrokken op zes maanden tijd. Die hebben ook, dankzij Willem-Frederik, gedaan gekregen dat er direct 10% werd voorzien. Dat was toen 1,1 miljoen euro. Wat echt wel enorm was. De administratie heeft dat dan op zes maanden op poten gezet wat dat wel kon. En dan is het eigenlijk gewoon kwestie van veel factoren dat het is kunnen blijven groeien en evolueren. Want Willem-Frederik Schiltz is eigenlijk al na zes maanden vertrokken uit het college. Daarna is dat Samuel Markowitz geworden. Maar dankzij die kickstart is dat wel een ding geworden. We hebben dat jaren kunnen doen en eigenlijk redelijk vrij als ambtenaren. Wij werden eigenlijk vrij hard gerust gelaten. Met als voordeel dat dat dus die bestuursperiode heeft overleefd. Straffer nog, Groen heeft dat dan echt overgepakt en gezegd van wij willen dat nog zijn groeien, wij willen dat nog zien evolueren en het budget vergroten, 1,4 miljoen euro is het dan geworden. Daarom staan we nu waar dat we nu staan.

Dus het was eigenlijk puur uit één persoon en geen vraag van de burgers?

Nee. Hij had dat als liberaal opgepikt uit andere steden. Zoals ik weet, want ik kan dat alleen maar een beetje samenstellen. Een Burgerbegroting is natuurlijk een vrij liberale manier van begroten. Dat is wel een vrij vooruitstrevende manier om u burgers te laten meedoen? Dus daarom paste dat denk ik wel in hun kraam. En dan is dat vertrokken.

Oké super, nu is het eigenlijk een deeltje met cijfers. Hebt u een idee over hoeveel mensen er meedoen aan het Burgerbegrotingsfestival omdat ze een project verdedigen of omdat ze er puur zijn uit interesse. Dus voor de samenleving.

Wij hebben daar wel een keer achter gepeild. Je moet eens kijken of dat dat staan op de site Burgerbegroting.be, bij meer weten, heb je ook een studie van Thibault Renson. Die heeft eigenlijk onderzoek gedaan naar

Social Learning en die heeft volgens mij ook gevraagd toen aan de mensen: komt u hier voor een project of voor algemene interesse aan zijn respondenten. Wij hebben daar volgens mij ook is een enquête over gehouden en ik dacht dat het 65-35 procent was of 70 procent van de mensen die voor een project kwamen, zoiets. Ik kan dat ook nog is checken voor cijfers.

En dan het volgende is of dat u een idee heeft dat het dezelfde deelnemers zijn die meedoen aan de themaverdeling als aan de budgetverdeling als aan het festival of, of dat dat wat verschillende personen zijn en of dat ongeveer even veel mensen zijn.

Daar heb ik zeker een idee van. Wij hebben ook een document met de cijfers van al de jaren, maar zonder de cijfers te zien weet ik ook wel dat de project ronde altijd het populairste is geweest. Dat is ook logisch want dat is concreet, de mensen hebben projecten ingediend, die trommelen mensen op om te komen stemmen. Dus dat is altijd veruit de grootste opkomst geweest. De tweede beste ronde was dan thema's kiezen dat is wat de kickstart in het begin van het jaar. Maar dat was al niet zo een vette, dat gaat maar over 100 personen. Ik heb het nu vooral over live deelnames. Wat voor ons heel belangrijk is. En dan het minst populaire was het geld verdelen. Dat was soms maar vijftig man. Omdat dat dat het meest abstracte is van wat, denk ik, iedereen komt doen. Geld verdelen over thema's dat iemand die iemand anders gekozen heeft. Dus dat is één van de minst sexy stappen geweest. Digitaal is dat een beetje in dezelfde richting. Duizenden stemmen voor het projecten kiezen maar, maar honderden voor het thema's kiezen en geld verdelen. Maar ik zal dat wel nog opzoeken. We hebben daar een Excel van, van de juiste deelnemers. We spreken van deelnemers en deelnames. Dat is een belangrijk verschil, want zeker bij live deelnamen, dus bij dat festival. Iemand die vijf rondes blijft, dat noemen wij vijf deelnames. Want die mens is daar acht uur gebleven. Dat is een enorme investering. Als je zegt deelnemer dan is dat soms maar één deelname. Er zijn niet zoveel mensen die dat doen, maar daarom vinden wij dat wel belangrijk om te zeggen dat die persoon dan bijvoorbeeld vijf deelnames zijn. Want die heeft enorm veel tijd geïnvesteerd in de Burgerbegroting. Dus dat is even een klein verschil.

Oké vanaf nu zijn het eigen meningsvragen. De eerste vraag is welke dingen u graag nog zou zien veranderen in de Burgerbegroting. Dingen waarvan u denk dat dat beter zou zijn als dat veranderd.

Wel, dat loopt een beetje samen met de evaluatie. Ik wil natuurlijk graag meer deelnemers en deelnames. Want dat maakt onze Burgerbegroting alleen maar beter. Het is uiteindelijk voor iedereen goed dat er veel volk meedoet. Dus ik hoop dat er de komende jaren dan toch een beetje, dankzij al die inspanningen, nog meer bewoners van het district gaan meedoen.

Dat is zeker één ding. Maar ik denk dat de meeste van ons dat wel willen. Verder, wat ik wil zien veranderen is, denk ik, ik ben wel heel tevreden over de Burgerbegroting.

Ja, er moet niets veranderen hé.

Nee, ik dacht dat ik nog iets had. Maar meer deelname is gewoon het belangrijkste voor ons. Pas op hé, doorheen de jaren is dat dus langzaam stijgende lijn gegaan. Ons speerpunt die livedeelname is gewoon heel moeilijk. Het is moeilijk om mensen te bewegen, om hun vrije tijd daaraan te besteden. Dat zal altijd een strijd blijven.

De volgende vraag is of dat u het gevoel heeft dat de politiek probeert te beïnvloeden in de loop van het proces, of dat jullie echt volledig vrij zijn.

Wij proberen daarover te waken. Dat de Burgerbegroting van de burgers is. Wij maken een kader, waarbinnen dat de burger vrij is. Dat is de bedoeling. En dat lukt ook heel goed. Als we bezig zijn met die Burgerbegroting dan is er eigenlijk geen of heel weinig politieke inmenging. Het zijn natuurlijk nog altijd politiekers, die proberen altijd lang de buitenkant wel dingen te veranderen. Dat mag ook. Maar wij hebben natuurlijk wel, vorig jaar hebben we dat zelfs nog is scherp gesteld, van wat zijn onze basisprincipes. Omdat we niet vinden dat daar mag aan geraakt worden. Zoals bijvoorbeeld dat het een deliberatieve Burgerbegroting moet zijn. Het is heel belangrijk dat de mensen met elkaar praten. Wij worden geen click form bijvoorbeeld. Dat is één van onze basisprincipes die wij hooghouden. Dat is dus wel heel belangrijk. Maar dat neem niet weg dat er natuurlijk soms wel geprobeerd wordt om te kiebelen aan thema's of aan andere dingen. Zolang de burger maar in een bepaald kader kan blijven beslissen dan is het goed he. Het zou niet gelukt zijn om het te ontwikkelen zoals het nu is als we te veel inmenging hadden gehad.

De volgende vraag is met welke obstakels u al te maken kreeg en zijn er obstakels die u voorziet in de toekomst? Als dat er geen zijn ook geen probleem he.

Obstakels in de route?

Bijvoorbeeld, ik had een paar dagen geleden een gesprek met mevrouw Meeusen en die zei: een obstakel is wel dat niet alle partijen even hard voor zijn. Dat is haar obstakel omdat zij op politiek vlak kijkt, maar dat kan ook zijn dat er niet genoeg deelnemers gevonden worden.

Er zijn eigenlijk heel veel obstakels. Dat is eigenlijk altijd een strijd. Want mevrouw Meeusen heeft het dan over politieke obstakels. Maar er zijn ook heel veel administratieve obstakels. Die Burgerbegroting is ook een strijd met al u collega's. Wij zijn met vieren bij de Burgerbegroting, wij kunnen dat allemaal heel leuk vinden. Maar dat is helemaal niet zo voor de rest van

de collega's. Het is al veel beter ondertussen. Maar wij hebben al fameus veel tegenkanting gehad. Je hebt eigenlijk ook u collega's nodig in heel dat proces. Het is altijd, dat is trouwens een wetmatigheid, dat bij een stad of bij de ambtenarij, je hebt altijd mensen genoeg te vinden voor een nee dat gaat niet, dat mag niet, dat kan niet. Dus het is ook iets vrij uniek en moeilijk grijpbaar. Een Burgerbegroting komt met ideeën van bewoners en je moet dat dan gieten in dingen die soms door u collega wordt uitgevoerd. Die moeten dat dat gaan doen en die zeggen dan van ja maar dat gaat niet. Ofzo. Terwijl wij zeggen van ja maar de burger heeft gekozen, het moet. En dat proces is altijd wel klussen. Het zijn een hoop obstakels. Ik denk dat als ik dan moet praten over obstakels, dan is het grootste obstakel altijd de administratie zelf.

Oké, de laatste vraag is: ik heb in literatuurstudies dat het hoofddoel van een Burgerbegroting, burgerparticipatie is. Dus het betrekken van de burger. Hebt het gevoel dat de manier waarop het georganiseerd is in district Antwerpen dat doel bereikt?

Zeker, er zijn heel veel aspecten aan een Burgerbegroting. Je kunt zelf als bestuur u focus op van alles leggen. Bij ons is dat onder andere die deliberatie. Dat zorgt er ook voor dat mensen elkaar beter begrijpen. Er is ook een heel educatief stuk aan een Burgerbegroting. Mensen leren ook enorm veel bij over heden en over hun financiën. Ze leren dingen bij over keuzes maken over hoe veel kost een zitbank? Is dat wel de moeite daar? Is dat niet veel te duur? Ze moeten al die afwegingen maken en ze krijgen ook veel meer begrip denk ik voor het bestuur, ook voor elkaar. Want dat is natuurlijk ook een ding. Dat stond allemaal al een beetje in die studie van Thibault Renson. Dat social learning, mensen leren eigenlijk van elkaar en van zo gemakkelijk is het allemaal niet. Dus ja zeker.

Dankjewel!

Bijlage 4: Geïnterviewde zonder project.

De eerste vraag is hoeveel keer u al heeft deelgenomen?

Minstens 6 keer en ik denk, waarschijnlijk al vanaf het begin.

Dus vanaf 2014.

Ja, zes of zeven keer heb ik al deelgenomen. Maar niet altijd het volledige traject. Want je hebt die verschillende stappen, de eerste stap het kiezen van de thema's wel, het toekennen van geld ook, het bespreken van de projecten niet altijd en de eindkeuze ook niet altijd. Omdat het gebeurde in een weekend en als je dan niet thuis bent of je hebt iets anders te doen.

Als u meedoet hebt u dan een bepaalde strategie? Strategie is misschien het foute woord omdat u niet echt een project hebt. Maar gaat u met een bepaalde kijk daarnaartoe of hebt u een bepaald doet u wilt bereiken?

Nee, eigenlijk niet omdat, zeker op de festivals, de eind stap, dat is eigenlijk heel beperkt om te weten: wat is er nu allemaal voorgesteld, wie zijn dat allemaal. Om eerlijk te zijn dat is eigenlijk de stap waar ik zelf nogal wat vragen bij heb. Over de efficiëntie, over de gerichtheid ervan. Ik kan dat misschien een beetje verduidelijken. Ik vind dat een beetje te veel een lobby werk. Mensen die hun eigen project daar ter plaatse enorm gaan promoten. En heel veel mensen aantrekken voor op hun project te stemmen. Terwijl er weinig wordt nagedacht over de zinvolheid van bepaalde projecten.

Oké, duidelijk. De volgende vraag is of u deelneemt uit eigen belang, om dat u er zelf iets wil doorvoeren of bijvoorbeeld veel projecten wilt hebben in u buurt. En vind je dat de Burgerbegroting een goede balans heeft tussen mensen die er zijn voor eigen belang en mensen die er zitten voor het algemeen belang?

Ook daarop, ik kan u een voorbeeldje geven, niet van dit jaar maar van vorig jaar. Bij ons in de straat is er zo een verkeer remmend kussen gelegd. En aan beide kanten zijn er zo plastic paaltjes gezet om de straat te versmallen. En dus vorig jaar had ik voorgesteld om die paaltjes te vervangen door bomen. Maar mijn voorstel is eigenlijk principieel wanneer men zulke dingen doet geen paaltjes worden gezet maar bomen. Dus of dat nu in mijn straat is, of ergens anders of ergens waar het nog belangrijker is om groen te krijgen dan in mijn straat dat maakt mij eigenlijk niet uit. Het eigenbelang komt eigenlijk helemaal op de achtergrond.

Bij u persoonlijk he?

Ja, dat is wat mij betreft niet zo belangrijk. Als men kijkt naar het inzetten van bepaald geld, zoals ze zeggen wij hebben dit budget om een aantal dingen te realiseren. Dan vind ik dat men moet na gaan waar wordt dat

geld dan het best besteed. Ik moet eerlijk zeggen bij mij voor de deur is het vlak voor de ingang van een school. Waar het echt wel interessant is om de auto's af te remmen en wat groen te creëren. Dat wordt dit jaar dankzij de Burgerbegroting dan toch op een andere manier gerealiseerd. Maar dus het eigen belang is wat mij betreft echt niet belangrijk.

En vindt u dan dat de balans, dus niet alleen u, maar de personen die er zijn, dat dat een goede balans is tussen eigen belang en algemeen belang?

Ik kan dat moeilijk inschatten. Maar bijvoorbeeld dit jaar waren er relatief weinig projecten tegenover het beschikbare geld. Zodanig dat er heel veel projecten zijn goed gekeurd. Maar ik heb mijn vragen bijvoorbeeld bij die kunstenaars die een werkatelier of een kunstwerk willen gaan plaatsen. Als dat gedragen is door de lokale mensen daar in de buurt, oké. En ik vind het verfraaien van straten wel ook aangenaam en prettig maar dat moet niet zijn door een kunstenaar te financieren. Vind ik persoonlijk. Aan de andere kant heb ik er ook geen probleem mee dat de beginnende kunstenaars gefinancierd worden. Maar het zou dan meer zo moeten zijn. Wij stellen een project voor om kunstenaars te steunen.

Dus u denkt dan misschien, dat als ik het een beetje mag veralgemenen, dat sommige projecten grootschaliger moeten opgebouwd worden.

Nee, ik zeg niet grootschaliger want dat kan de Burgerbegroting niet aan.

Nee, maar bijvoorbeeld van die bomen. Dat dat dan niet maar enkel in één straat zou zijn maar over meerdere straten zou zijn.

Dat het wel over het hele gebied wordt bekeken. En dat ik niet de persoon moet zijn die al die plaatsen aanbrengt waar dat zou kunnen gebeurden. Maar dat dat bijvoorbeeld gepeild wordt. Waar hier in de gemeente zijn er plaatsen waar er paaltjes zijn die misschien door een boom kunnen vervangen worden. En dat men dan gaat nagaan wij hebben hier 150 plaatsen gekregen, we kunnen 50 bomen zetten, waar gaan we die nu het best zetten. Maar dat is een ander soort invulling natuurlijk dan het idee van mensen hun project naar voor te laten steunen. Maar bijvoorbeeld ik zelf ben niet zo heel genetwerkt. Het feit dat ik wat last had om contact te leggen met u en de microfoon is omdat ik heb deze smartphone een maand of drie. En eigenlijk gebruik ik die heel weinig. Het is een afdankertje van een van mijn dochters. Dus ik ben daar niet echt vragende partij voor. Maar bijvoorbeeld om dan whatsapp te gebruiken met hen is het wel handig. Want dat was met een gewone gsm wel wat moeilijker.

De volgende vraag is wat hoopte u te bereiken met de Burgerbegroting? Als u daar niets hoopte en daar gewoon was voor u plezier dan kan dat zeker ook. Maar was u daar naartoe gegaan om iets te bereiken.

Ik ga daar niet met een bepaalde hoop naartoe maar wel met, eigenlijk wat ik hoop is dat ik wat meer inzicht krijg over wat leeft er allemaal bij mensen. Want ikzelf zetten nogal in op groen en fietsen. Maar er zijn mensen die op andere dingen inzetten. De oudere zetten meer in op het oudere verkeer, mensen met kinderen zeten in op dingen voor kinderen. En het leren verzoenen van al die verschillende insteken dat vind ik belangrijk. En ten ere, ik kan dit wel vinden, maar er zijn ook andere dingen belangrijk voor andere mensen. Dus eigenlijk dat inzicht over wat speelt er zo allemaal rond zo een projecten en rond zo een burgerparticipatie enzovoort. Maar ook het feit dat je als burger een stem krijgt om toch iets te laten horen van wat bij jou leeft, dat vind ik eigenlijk de belangrijke dingen aan de Burgerbegroting.

Had u het gevoel dat u werd betrokken in het beleid, dus van begin tot eind. En geef daar eens een score op van 1 tot 10, en leg uit waarom.

Bijvoorbeeld vandaag is er informatie binnengekomen over de Burgerbegroting van volgend jaar. Ik moet het nog eventjes gaan bekijken. Maar door dat ik al verschillende keren heb deelgenomen, begin ik ook mensen te kennen, dan zeg ik goedendag. Een week of twee geleden stond David hier in de straat om te kijken naar het project over de school dat dit jaar is goedgekeurd. Je begint wel mensen te kennen en die kan je dus aanpreken. Ik ben ook kwestie van te reageren op mailberichten toch nogal reactief. Dus soms stuur ik via mail toch echt wel iets in. Een opmerking of als er een enquête is dan vul ik die wel in. Ik probeer zelf actief daarin te zijn. Maar of ik daar dan in gehoord wordt of niet, dat is moeilijk in te schatten. Want ze hebben nu wel het concept een beetje herzien. Maar is dat op basis van wat ik gezegd heb, of op basis van wat vele gezegd hebben, of op basis van wat zij hebben vastgesteld dat weet ik niet. En dat vind ik ook niet belangrijk.

Hebt u het gevoel dat u deelname een verschil heeft gemaakt, en dat mag u zelf invullen in wat, maar dat kan bijvoorbeeld zijn voor de samenleving, voor uzelf of voor andere die u kent.

Een verschil voor de samenleving of voor het concept Burgerbegroting op zichzelf niet. Dat is een beetje hetzelfde als welk verschil maak je als stemmer bij de verkiezingen. Jouw ene stem doet er niet toe. Op basis van jouw stem zal er geen andere regering komen dan die er is. Maar persoonlijk vind ik wel dat het mijn belangstelling scherpt voor wat er maatschappelijk allemaal speelt en wat er maatschappelijk aan de hand is. Dus dat is wel, maar ik denk dat dat ervoor ook wel al in mij zat. Maar dat ik dat via de Burgerbegroting wel iets meer vorm kan geven.

Was het voor u een positieve ervaring? Dus stel u had het nog nooit gedaan, denkt u dan van ik kom nog een keer terug?

Als het voor mij geen positieve ervaring was geweest dan, had ik er geen zes meegedaan. Ja op zich vind ik het een zeer positieve ervaring, ik vind het ook een heel goed idee en ik merk ook wel dat het geen stilstaand idee is. Dat ze ook vanuit de organisatie zelf bijsturen en proberen dingen te veranderen en verbeteren. Natuurlijk het jaar met corona was een heel moeilijk jaar. Maar als ik dat dan communiceer, dan krijg ik ook wel feedback terug, van ja wij hebben dat ook gemerkt of ja maar dit of ja maar iets anders. Dus ja ik vind het een zeer positieve ervaring.

De laatste vraag, wat vindt u de sterke en de zwakke punten van de Burgerbegroting?

De sterke punten is dat het in verschillende stappen gaat. Dat het duidelijk wordt gemaakt dat het over een proces gaat. Dat het niet over één beslissing gaat maar dat het over een proces gaat waarin iedereen wordt uitgenodigd om deel te nemen. Ten tweede, een sterk punt vind ik ook dat je met andere burgers uit je buurt in gesprek gaat. Dat vind ik de twee belangrijkste. Dat heb ik daarvoor ook al gezegd. Dat je ziet dat er meer dingen leven dan alleen waar ik zelf mee bezig ben of waar dat men mee bezig is. Het zwakste punt vind ik vooral de uiteindelijke keuze van welke projecten omdat er eigenlijk, oh dat zijn twee zwakke punten, de keuze van de projecten. Omdat er heel weinig wordt duidelijk gemaakt hoe het er concreet gaat uitzien. Wat dat concreet is. Dat is één en het tweede is de zichtbaarheid van de gerealiseerd projecten. Ik heb wel bij ons in de buurt staan er zo een aantal geveltuintjes waar dat wel een stickertje staat met gerealiseerd door de Burgerbegroting bij staat. En ik heb ook ooit eens een bakfiets zien rondrijden van een theatergroepje die in de wijken voor kinderen theater gaan spelen. Waar dat dan ook op staat gerealiseerd door de Burgerbegroting. En het fijne is als dat ziet dan spreek je die mensen even aan en dan vraag wat doen jullie enzovoort. Maar ik vind persoonlijk dat er te weinig feedback is over de gerealiseerde dingen.

Super, ik heb dan eigenlijk toch nog één vraag. In de literatuur staat er dat het hoofddoel van een Burgerbegroting, burgerparticpatie is. Hebt u het gevoel zoals de Burgerbegroting georganiseerd is in Antwerpen dat doel bereikt?

Ik vind dat een moeilijke want wat betekend dat precies, burgerparticipatie? Want als het participatie is in het realiseren van de projecten dan weet ik dat zo niet. Maar als het participatie is in het sturen van het politiek beleid. Dan denk ik dat de Burgerbegroting daar een zeer kleine invloed, maar wel enige invloed op heeft. Dus ook dat heb ik aan de mensen van de Burgerbegroting wel is gevraagd, dringt er nu iets door van de ideeën die leven in de Burgerbegroting naar het gemeentelijk niveau. Want Burgerbegroting is op het district niveau. Dringt dat ook door tot op het gemeentelijk niveau. Bijvoorbeeld dat de mensen echt wel meer groen

willen, dat ze echt wel fietsstraten willen enzovoort. En zij zeggen dat dat toch wel het geval is. Dus in die zin denk ik toch wel, hoewel de participatie misschien nog wel beter. Maar natuurlijk hoe meer hoofden hoe meer zinnen natuurlijk. Hoe groter de groep wordt hoe moelijker het wordt een bepaalde consensus te bereiken. Dus daarom dat ik de methylogie van de Burgerbegroting ook wel goed vindt. Eerst kijken welke thema's, waarvoor gaan we geld verdelen. Welke van ongeveer die 200 thema's welke twaalf gaan we eruit, uitlichten. En dan wat gaan we aan elk van die thema's besteden en dan welke projecten gaan we daarvan realiseren. Dus die stappen vind ik echt wel uitstekend. En dat laat ook zien dat het waarschijnlijk op gemeentelijk niveau ook zo functioneert. En dat het op provinciaal en landelijk en Vlaams en federaal niveau en Europees niveau zo functioneert. En in die zin vind ik dat belangrijk en vind ik dat een goed punt en een goed voorbeeld van burgerparticipatie.

Top, oké super!

Lijst van tabellen en figuren

Figuur 1: kaart van Brazilië met aanduiding van Porto Alegre. 11
koninrijk België. „Brazilië.” *diplomatie belguim.* sd. https://diplomatie.belgium.be/nl/Diensten/Op_reis_in_het_buitenland/reisadviezen/brazilie (geopend 02 05, 2022).

Figuur 2: De deelnemers die verdeeld zijn over tafels en discussiëren over de projecten. De afbeelding was van de editie in 2020 in het Zuiderpershuis te Antwerpen. 15
"de projecten in 2020.” *Burgerbegroting.be.* sd. https://2019-2020.burgerbegroting.be/ (geopend 02 05, 2022).

Figuur 3: Verduidelijking van de verschillende rondes..... 17
Bron: Antwerpen, privéarchief Burgerbegroting district Antwerpen, z.s.: Ons huis Linkeroever (2020).

Figuur 4: Grafiek van het aantal deelnemers doorheen de jaren. Zowel live als online. 19
Bron: Antwerpen, privéarchief Burgerbegroting district Antwerpen, z.s.: analyse cijfers (2014-2020).

Abstract

Anna Spinnewijn voerde een onderzoek naar de Burgerbegroting in district Antwerpen in het schooljaar 2021-2022 als eindwerk van de aso-opleiding aan het Sint-Lievenscollege Antwerpen. Anna heeft aan de hand van een literatuurstudie onderzocht wat een burgerbegroting precies is en hoe ze is ontstaan. Specifiek voor het district Antwerpen werd aan de hand van interviews onderzocht hoe de Burgerbegroting georganiseerd wordt, welke evoluties ze onderging en wat de sterktes en zwaktes zijn van de huidige organisatie.

Bij een burgerbegroting staat participatie van een gewone burger centraal. De inwoners worden betrokken bij het maken van keuzes die betrekking hebben op het gebruik van overheidsgeld. Het is een concept dat ondertussen in veel andere steden over de hele wereld ingevoerd werd.

De Burgerbegroting in district Antwerpen is opgestart in 2014. Met twee hoofddoelen: ontmoeting en participatie. De Burgerbegroting kent vijf fases: eerst de thema's kiezen, dan het budget verdelen over de gekozen thema's en vervolgens projecten indienen, kiezen en realiseren. In de loop van het proces gaan burgers met elkaar in dialoog om zo tot een consensus te komen. De projecten kiezen gebeurt op een feestelijke afsluiter: het Burgerbegrotingsfestival.

Uit de sterkte-zwakteanalyse van de Burgerbegroting blijkt dat de Burgerbegroting gezien wordt als iets positiefs. Bovendien krijgen nieuwe projecten en samenwerkingen een kans. De grootste uitdaging is het rekruteren van burgers die willen participeren.